

NAROČNIKI IN SOMIŠLJENI- KI "GLASA SVOBODE" POZOR!

Vsa pisma in druge pošiljkatve, tičeče se našega lista, naslovite od sedaj znanprej na sledeči naslov:

Glas Svobode, 683 Loomis St.,
Chicago, Ill.

Razgled po svetu.

RUSIJA.

Tretja дума bode carjevo "dele". Iz med 5161 volilnih mož, kateri so že izvoljeni, je pretežna večina konservativcev, reakcijonarjev in takih, ki so na strani vlade in carja. Le malo število, okrog 500 elektorjev je opozicijskalecev, oktobristov in drugih privržencev desnice v prejšnji dumi. Kmetje, delavci in mali trgovci in obrtniki so pridobili jako malo svojih mož za volitve. Ravno tako so v manjšini radikalne stranke, revolucionarji in socialisti.

Vladne intrige med političnimi strankami, zlasti brutalne metode za omejitve volilne pravice, so se, kakor kaže, obnesle. Tretja дума bode nazadnjaškega značaja in bo najbrž tako pesala, kakor bode citral očka car.

AVSTRO-OGERSKO.

Cesar Fran Josip leži na smrtni postelji. Muči ga pljučnica in razlica in v evropskih dvornih krogih vlada splošno mnenje, da ne okreva več. Zadnje dneve se bolezen obrača vedno na huje in v času, ko ta števila našega lista izide, bode cesar najbrž že mrtev.

Križa na avstrijskem cesarskem dvoru nastaja ravno v odločilnih dneh, ko ogrski proletarijat demonstrira za splošno in enako volilno pravico. Odpor ogrskih delavcev, kmetov in malih obrtnikov je velikanski. V ožgled temu bode akcija za splošno in enako volilno pravico brez dvoma uspela.

Pasivna resistenca železniških uslužbencev je še vedno v tiru.

106letni stavec se je obesil.

V Szatmaru na Ogrskem se je obesil 106 let stari posestnik, bivši častnik, Jozef Basseka. Naveličal se je življenja.

100leten mož. V Slovenski Bistrici so pokopali gostača Matijo Perka iz Zgornje Bistrice, ki je bil star 100 let. Pokojnik je bil do zadnjega čil in čvrst ter zelo marljiv in delaven mož.

Aretirana nuna. V jezuitski cerkvi v Gorici so prijeli zaradi beračenja neko staro žensko v raztrgani franciškaški kuti. Iz dokumentov je razvidno, da je 64letna Marija Uršula Uršič, ki je dobila dovoljenje, zapustiti samostan, a ker je brez sredstev, se je preživljal z beračenjem.

Štrajk v tovarnah slamninkov v Domžalah. Iz Domžal se piše: V Ladstatterjevi in Kurzthalerjevi tovarni slamninkov so delavci 30. sept. začeli stavkati, ker jim niso hoteli zvišati sramotno nizkih

plač. Stari Ladstatter in njegov zet Kurzthaler sta se, kakor pripovedujo delavci, na njih zahteve, da naj se zvišajo plače, samo malo ponorčevala in trdovratno odklonila vsak poboljšek.

NEMOČJA.

Dr. Karl Liebknecht, znani socialistični agitator in pisatelj, je bil minolo soboto pred sodiščem v Lipskem spoznan krivim "hujskanja proti državi" in za ta "zločin" obsojen v osemnajst-mesečni zapor. Liebknecht je nedavno spisal in izdal pamflet o gibanju antimilitarizma, v katerem je pereče bičal sedanji vojaški sistem. In vsled te knjizice ga je vlada tožila. Liebknecht je pri obravnavi očito pristal na vsaki stavek v svojem pamfletu in povedal sodnikom naravnost v obraz, da on je bil in bode vedno za zrušitev militarizma in monarhije, kakoršna je v današnji formi. Državni pravdnik je zahteval kazen dve leti ječe in da se mu odvzamejo za pet let državljske pravice.

Sodrug August Bebel, voditelj nemške socialne demokracije, obišče prihodno spomlad Zdruzene države. Bebel je že dalj časa gojil željo, da se seznanj z veliko ameriško industrijo.

ITALIJA.

V Milanu je zavladal splošen štrajk delavcev, ker je vojaštvo streljalo na stavkajoče uslužbence plinarn, ko so se spopadli s skabi. V znak sočutja do štrajkarjev v Milanu je izbruhnil splošen štrajk tudi v Bologni. Osrednji italijanski delavski odbor namerava proglasiti generalni štrajk po vsej Italiji. V Milanu počiva ves promet, tudi časopisi ne izhajajo. Delavci paradirajo po ulicah in prepevajo revolucionarne pesmi.

Vlada je v skrbeh radi preteče delavske krize in pošilja velike množine vojaštva v štrajkarske kraje.

Ameriške vesti.

"Morala" v višjih kapitalističnih krogih.

"Nizji" sloji v Chicagi so do zdaj poznali samo eden trg s človeškim mesom in to je takozvani "Red Light District". Te dni je pa "nesrečen" slučaj hotel, da se je razkrila ta sramotna trgovina tudi v nebosežnih palačah v glavnem delu mesta, kjer kraljujejo velekapitalisti in drugi gospodje, kateri odločujejo z mestno postavodajo, politiko in javnimi varstnimi odredbami.

V uredništvu "Chicago Daily Socialist" je v ponedeljek prišlo mlado in brhko dekle in z solznimi očmi povedalo dogodek, ki ga je doživelo malo prej. Peljala se je na vspenjači v enem iz med velikih poslopjv na Dearborn st. in nek fino opravljen možki, ki se je vozil z njo, jo je vprašal, če gleda za delo. Ona mu je pritrčila, nakar jo je "gentleman" povabil v svoj "office" v 10. nadstropju, kjer da ji bode preskrbel službo. Ko sta bila notri, jo je on vprašal, če je stenografinja. "Ne," odgovorilo je dekle. — "Nič ne de," pravi on na to, "služba, katero ti jaz preskrbim, je lahka in mična. Glej, ti si lepa, mlada in krepka; ali bi ne

hotela živeti takorekoč brez vsakega dela, brez vsake skrbi za življenje? Jaz te seznanim z bogatimi, najbogatejšimi gospodi v mestu — in imela boš krasne obleke, sijajen lišp, avtomobil, bogate sobe, sploh kar boš poželela." — Nato je agent odprl miznico in dekletu pokazal več erotičnih slik z besedami, da imela bo samo ta opravke, kakoršnega prikazuje slike. Toda ta "gentleman" je slabo naletel. Dekle ga je na njegov velik strah pošeno oštelo in zbežalo iz urada.

Stvar je bila hitro naznanjena O. Brienu vodji detektivskega oddelka in detektivji zdaj švigajo za "agenti", kateri lovijo sužnjice v zabavo velikim bogatašem.

Obpravave v Idahu.

Obpravava proti George A. Pettibonu, radi obtožbe umora eksgovernorja Steunenberg, je spet preložena in sicer na 28. oktobra t. l.

Proti Steve Adamsu se začne obravnava 22. oktobra.

Kako deluje sistem.

Jos. Wurzegger, brezposeln in telesno pohabljen delavec v Milwaukee, Wis., se je "postil" celih enajst dni. Ker le ni dobil nikjer jesti, je staknil nekje karbolno kislino in se zastrupil. Pri sebi je pustil noto, v kateri pravi, da ni enajst dni jedel, a v sirotišnici ni maral iti.

Štrajk — sodnikov.

V Des Moines, Iowa, štrajkajo štiri pokrajinski sodniki — ne radi višje plače niti krajšega delavnika, amjak radi — mraza (!) v sodni dvorani. V sodnijskem poslopju še ne kurijo in ker je sodnika James A. Howeja minoli teden med procesom zeblo, je ta vzlet klobuk in odšel iz dvorani z grožnjo, da se ne vrne več, dokler ne zakurijo. Z njim so potegnili tudi ostali tri sodniki.

Molijo za — roparja.

Ameriški baptisti na svoji konvenciji v Putnam, Conn., so te dni molili za William F. Walkerja, bivšega blagajnika baptistiške organizacije, ki je minolo zimo okradel blagajno za \$55,000 in izginil. Molijo menda za to, da bi bog pripeljal Walkerja na pravo pot, da bi se vrnil z ukradenim denarjem.

To, to so osli!

Zopet trije.

Pa ne kralji temveč "vzroparjači" v Chicagi. Eden je kot puca prišel pijan pred sodnika; drugrega sploh tja ni bilo, a tretji je v pijanosti streljal na ljudi in dve osebi brez vzroka aretirjal.

Stvar je sledeča: Policiaj Andrej Gartley se je 9. oktobra, prigodom obletnice velikega čilkaškega požara, — torej gotovo vsed žalosti — tako napil, da je memičtebičič potegnil revolver in prišel streljati pri belom dnevu, ko je bilo polno ljudi na ulici. Krogle k sreči niso nikogar zadele; toda da pokaže svojo prokletost večjavo, aretirjal je Gartley brez vsakega vzroka dva možka in ju odvelkel na bližnjo postajo, kjer sta bila seveda takoj spuščena. Gartley se bo moral zagovarjati pri sodišču. Druga zvezda čilkaške policije

je Wm. Kely. Ta je prišel kot prič pred sodnika s takim čikom v ustih, da ni mogel govoriti; obenem ga je imel tudi precej pod kapo. Ko mu je sodnik ukazal, da naj vrže čik iz ust, ga je "gospod policaj" zafurknil s takimi besedami, da je sodniku kar slabo prišlo. Posledica je bila, da je šel Kely za dva dni v "jail" in obenem je zgubil službo.

Tretji vzropar-policaj se imenuje Arthman. Imel je priti kot prič k sodnji, toda on je raje šnopsal v eni krčmarski luknji. Sodnik je moral radi tega, ker ni bilo prič, oprostiti dva obtožena — a obenem je tudi priporočil, da se oprostijo policaj — namreč policijske službe.

Vsa čast takim čurvajem javnega miru!

Ameriška svoboda govora.

Kakor v Chicagi, tako so tudi v New Yorku kapitalisti naševali svoje pse-policaje na socialistične govornike. 15. oktobra je pred J. P. Morganovim uradom več sto glav broječi množici govoril sodrug Salomon Fieldman, stoječ na svojem rdečem avtomobilu. Kar skoči policaj in ga vpraša, če mu je dovoljeno govoriti. "Jaz ne rabim nobenega dovoljenja," odgovori Fieldman. "Konstitucija te države mi jamči svobodo govora in obenem brani." — "Vi ste aretirani!" dejal je policaj in peljal govornika na policijsko postajo. Sodnik Walsh ga je obsodil na \$3 globe. "Ne plačam niti centa!" uprl se je Fieldman — "zaprite me raje v ječo."

Eksplodizija dinamita.

V Fortanetu, Ind., je 15. okt. nastala strašna eksplozija v tvornici za smodnik in dinamit. Eksploziralo je 40,000 sodčkov smodnika in petdeset ton dinamita. Posledica razstrelbe je 40 oseb mrtvih in do 600 ranjenih. Natančno število žrtev se pa še ne more dognati, kajti isto narašča z vsako uro, ko razkopavajo razvaline. Razstrelba je bila tako močna, da so se dve milj na okrog podrla vse hiše. V mestecu Danville, katero je oddaljeno 60 milj vstran, so popakale vse šipe. Škoda je ogromna.

Rudarski štrajk v Minnesoti.

Položaj na Mesaba Range, kjer štrajkajo rudarji že več mesecev, je še vedno resen. U. S. Steel Co. ruje na vse načine proti rudarski uniji in štrajkarjem. Razne propalice v službi kompanije se poslužujejo najgerših sredstev, da bi razdrli štrajk. Tupatam nastavljajo dinamit, sa no da imajo detektivji kaj povoda za aretacije med rudarji. Toda vrli štrajkarji pogumno odbijajo vse te težkoče in skušajo vstrajati do zadnjega.

Lep katoliški detektiv.

V Pittsburgu, Pa., so zaprli detektiva Fr. Mangana, ker je obdolžen, da je okradel več pušic v katoliški cerkvi sv. Janeza. Mangan, kateri je "dober" katoličan, se izgovarja, da je kradel v — pijanosti.

SOCIALNI PREGLED.

Spominski dan se je vršil 1. septembra v Breslau (Pruska Šlezija) na grobu velikega socia-

Delavci! Od Minnesote proč! 17,000 rudarjev je še vedno na štrajku! Ne vrjajte lažnjivim kapitalističnim listom, ki poročajo, da je rudarski štrajk končan. Ne poslušajte agentov, kateri so v službi kompanije in kapitalistov!

lističnega agitatorja Ferdinand Lassalleja, ki je bil tam pokopan pred 43 leti. Na tisoče zavernih delavcev in delavk je obiskalo grob, katerega so okitili z rožami in vencji z rdečimi trakovi.

"Vorwaerts", glasilo nemške socialne demokracije, ima 150,000 naročnikov. Zadnje leto je imel list 170,682 mark čistega dobička, kateri je šel stranki v podporo.

Pred dvema tednoma se je vršil v Christianiji, Norveško, sedmi kongres skandinavskih socialistov. Najočih je bilo 400 delegatov, ki so reprezentirali 450,000 socialistov in organiziranih delavcev iz Švedske, Norveške, Danske in Finske.

Socialisti v Budapešti so dne 10. oktobra priredili veliko poulično demonstracijo za splošno in enako volilno pravico.

Danski socialisti so darovali svoto \$8000 ruskim sodrugom, da zamorejo le-ti nadaljevati boj za svobodo.

Socialisti v Cincinnati, O., so izrekli oster protest proti obsodbi nad sodrugom Karl Liebknechtom v Nemčiji in protest in tozadevno resolucijo objavili v vseh angleških in nemških strankinih listih v Združenih državah.

Slovenski delavci v Conemaugh, Pa., so organizirali svoj socialističen klub. Vpisalo se je takoj 21 sodrugov, a to število — kakor poroča sodr. Podboj — se bo kmalu podvojilo. Živeli vrli sodrugi, le tako naprej! Slovenski delavci po drugih naselbinah, posnemajte jih!

"Proletarec", glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze v Chicagi, Ill., prične v kratkem izhajati kot tednik. V to švrho je socialistična zveza organizirala delniško tiskovno družbo, ki prične še te dni s prodajo delnic. List bo izhajal v povečani obliki.

Lokalna vest.

Veselia slovenskega delavskega pevskega zbora "Orel" je zadnjo soboto prav dobro izpadla. Ker ni bilo v naši sredi že dolgo take veselice, bila je dvorana primerno polna gostov. Vspored, ki je trajal blizo dve uri, bil je nad vse zanimiv. Izborna sta pela "Orel" in "Slovan" in postavili so se tudi bratje Hrvati in Čehi. Da ne pozabimo omeniti, ta veselica se je vršila prigodom "Orlove" petletnice, kar je še poveljevalo veselico.

Na devinski skali.

Zgodovinska povest.

Peti del.

(Nadaljevanje.)

V.

Juri in Komoljšta sta se oborožila, potem pa šla iz grada po skrivnih stopnicah, ki so vodile naravnost v skrivnostni stolp. Tam je Juri v kleti odmaknil več kamnov, ki so zakrivali vhod v vodnjak. Pri rdečkastem svitu plamenice je Komoljšta zagledal mala železna vrata, do katerih je imel Juri ključ. Odprla sta vrata in šla po tesnih stopnicah globoko doli v zemljo, dokler nista prišla v prostorno dvorano — naravno kapnico. Iz stene je tekla iz dosti velike cevi sveža čista voda in se odtakala v globino.

“Oglej si ta vodnjak,” je dejal Juri. “Če bi prišli v zadrego, bi si lahko pomagali. Zamašiti je treba samo jamo, po kateri se odtakala voda in ta dvorana bi bila kmalu polna, odtod pa bi vođe potem lahko spravljali na dan.”

Ogledala sta si vse natančno in prišla do spoznanja, da se žeje ni bati, ker bi tu nabrana voda gotovo zadostovala za vojaštvo in za prebivalstvo.

Ko sta prišla nazaj v grad, sta čula pred okni močan ropot in šum. Slutila sta, da se je nekaj zgodilo. Juri je hitro odprl okno in zaklical na Tomaža Retinskega, ki je po dvorišču razsajal.

“Ali smo napadeni?”

“Da, napadeni in sovražnik je že prišel čez prvi nasip. Naša vojska se je dobro držala in hrabro odbijala prve napade. Ali kmalu so vojski začeli mrmrati, da tebe, ki si njihov vodja, ni nikjer videti; tudi plemenitaši so se začeli jeziti zaradi tega in končno je zavlada taka nevolja, da je sovražnik srečno prišel čez prvi nasip. Zdaj brani vojaštvo drugi nasip. A povem ti, vse se togoti, da se ti zaklepaš v svoje sbo na skrivnostne pogovore, medtem ko se morajo tvoji prijatelji in tvoji vojščaki sami za vojskovati.”

Juri se je teh besed tako prestrašil, da je ves prebledel. V nekaj trenutkih je priteknel oborožen na dvorišče.

“Komoljšta — vzami petdeset mož in pojdi na levo krilo, kjer so stroji. Pripravi vse, da bo mogoče vlivati na sovražnike vrolo olje in metati med nje gorečo smolo. Potem pridi v središče, kjer bom jaz.”

“To je nespametno,” se je jezil Tomaž Ratinski. “Ti si najvišji poveljnik in se ne smeš po nepotrebnem podajati v nevarnost.”

“Moram, Tomaž!” je odgovoril Juri z največjo odločnostjo. “Moji vitezi in moji vojščaki naj spoznajo, da se ne bojim borbe in da sem se le po nesrečnem slučaju doslej zamudil.”

Komaj je Juri planil iz grada, je naletel na veliko množico svojega vojaštva, ki se je umikala pred sovražniki. Tudi drugi nasip so bili zavzeli patrijarhovi vojščaki. Na drugem nasipu se je še bil boj.

“Za menoj, prijatelji,” je kričal Juri, ko je pregledal položaj. “Še niso zmagali sovražniki.”

Ko so vojščaki zagledali svojega poveljnika, so se hitro ustavili in se zbrali okrog njega. Nastal je molk in zdaj se je z nasipov slišalo vpitje vojskujočega se vojaštva in ženket mečev.

“Za menoj, za menoj,” je novič zakričal Juri. Zapodil se je proti nasipu in vojaštvo, ki je ravnokar se bežalo, mu je sledilo. Kakor vihar je pridrvela ta četa na nasip in se zagnala na patrijarhovo armado. Juri je ostal ves čas na čelu in napadal sovražnike, kakor besen lev. Patrijarhovi vojščaki so bili že precej utrujeni in imeli so tudi že znatne izgube, a ljudi naval Jurijev jih je spravil v nered. Kmalu so bili prepodeni

bez drugi nasip in se umaknili na prvi nasip. Njih poveljniki so kričaje urejevali vojaštvo roteč jih, da se ne umaknejo. Poslali so iskat pomoč v taborišče, ali še predno je ta prišla, je začelo brizgati na množico vrolo olje in so letele med nje kepe goreče smole. Vse je odskakovalo, da se umakne, nastal je nered in nakrat je vsa patrijarhova armada kričaje zbežala z nasipa. Ves nasip je bil namreč preganjen na debelo s slamo in z listjem, potresen s smolo in namočen z oljem. Goreče kepe smole so vzele to prevleko. Kar naenkrat je na vseh koncih udaril plamen kvišku, vojaštvo je vse zbegano odskakovalo in se spustilo v beg.

Plamen na nasipu je razsvetljeval noč in s stolpa je Juri videl v taborišča svojih sovražnikov in je mogel gledati, kaka zbeganost je bila tam nastala. Gledal je tudi na goreči nasip. Videl je, kako so njegovi vojaki ubite sovražnike nosili v ogenj in čudil se je, da je padlo toliko sovražnikov in da je njegova armada tako malo trpela.

“Gospodi je z menoj,” je dihnil Juri in opravil v naglici zahvalno molitev, potem pa se je šel zahvaliti svojim vojskovodjem in poiskati tistega, ki je v boju odločil zmago — Komoljšta.

Četa Otona Vipavskega je taborila pri Dclenji vasi poleg Senožč. Nekaj dni po odbitem napadu na Senožče je prijel Jurja Devinskega vas goriški grof Majnhard in njegovi vitezi so se delali, kakor da so prišli samo gledat, kako teče vojna, ali vylie temu je slutil Oton, da so jih pripeljali drugi nagibi in je tudi kmalu imel priliko, jih izvedeti.

Sprehajaje se po taboru je grof Majnhard tako mimogrede menil, da je patrijarh vendar le podeenjeval Jurja Devinskega.

“In še kako ga je podeenjeval,” je z nekim zadoščanjem pritrjeval Oton. “Juri se je znamenito obnesel. Najprej nas je zapeljal, da smo naskakovali Devin. Imeli smo silne izgube in ko smo končno zavzeli nasipe, smo izvedeli, da Jurja sploh ni v Devinu in da je bil ves trud zaman. In tu nas je zopet zapeljal. S silnimi žrtvami smo zavzeli dva nasipa, že smo mislili, da smo zmagali, kar je pridrvel Juri. Zdaj se je vnel nov boj in bili smo odbiti, a več sto naših ljudi je to plačalo z življenjem.”

“To so hudi udarci za patrijarha,” je menil Majnhard. “Ne vem, če se posreči Jurja premagati.”

“Patrijarhov legat je krvoločen tiger in škofje ga še ščujajo,” je dejal Oton. “Odnehal ne bode, do zadnjega trenutka ne.”

“A kaj pravijo vitezi, saj imajo ti vendar tudi besedo.”

“Za štirideset dni so vezani in se morajo legatu pokoravati. Toda Jurja spoštujemo zdaj bolj ko kdaj; ti domišljavi Furlani so zdaj spoznali, kaj je kraška pest in bi najraje šli domov, če bi le mogli.”

Majnhard je smehljaje priki-mal in po kratkem molku rekel:

“Pelji me pred legata; jaz sem prišel, da posredujem med njim in med Jurjem; boljše časten mir kakor taka vojna.”

Oton Vipavski se ni potrudil, prikrivati svojega veselja, tako mu je ugajal Majnhardov predlog in hitro je ustregel izraženi želji.

Majnhardov razgovor z legatom je bil prav kratek in goriški grof se je prepričal, da je pooblaščenec oglejskega patrijarha v resnici krvoločen tiger.

“Tudi jaz želim miru,” je s sladkim usmehom dejal legat. “Blagoslovljenec Gospodov sem in kot tak ne ljubim vojne. Če je Juri Devinski tako nedolžen, kakor pravite, če se kesa svojega nastopa, potem lahko doseže mir. Idite v Senožče, grof Majnhard, in sporočite mu naše pogoje.”

“In kateri so Vaši pogoji?” je vprašal Majnhard radovedno.

“Juri Devinski mora obljubiti, da prosí patrijarha odpuščanja. V tem slučaju sme s petimi vitezi zapustiti Senožče. Vse ostalo vojaštvo pa mora odložiti orožje in se nam vdati na milost in nemilost.”

Majnhard je vedel, da so patrijarhovi vojščaki pomorili vse devinsko prebivalstvo in ni bil v dvomih, kaj bi se zgodilo senožčkim vojščakom in senožčskemu prebivalstvu, če bi se vdalo patrijarhovemu legatu na milost in nemilost. Toda bil je “zaščitnik oglejske cerkve” in zato se je moral udati in iti sporočit Jurju patrijarhove pogoje.

Z belo zastavo v roki se je Majnhard bližal nasipu, ki je bil napravljen okrog Senožč in zahteval, naj se ga popelje pred Jurja, ki se je silno začudil, ko je videl pred sabo mogočnega goriškega grofa kot patrijarhovega pooblaščenca. Ko je čul Juri legatove mirovne pogoje, tedaj je v njem vzkipela kri in ves iz sebe je klical svoje viteze in jim naznanil s plamtečimi besedami, da se bo vojna nadaljevala, dokler ne pade zadnji mož.

“Pojdite grof Majnhard nazaj v tabor mojih sovražnikov in povejte patrijarhovemu legatu in vsem tamkaj zbranim duhovnikom, da odklanjam njihov predlog z največjim zaničevanjem. Ali veste, vitezi moji, kak mirni predlog mi je sporočil patrijarhov legat po grofu Majnhardu? Meni in petim vitezom hoče pustiti življenje, časti in imetje, če mu na milost in nemilost izročim vse vojaštvo in vse prebivalstvo. Povejte, grof Majnhard, onim nevrednim mašnikom, da z zaničevanjem odklanjam ta predlog. Rajši se dam trpinčiti in živega sežgati, kakor da jim izročim le enega samega svojih ljudi.” In obrnivši se novič do svojih vojščakov je Juri izdrl meč iz nožnice in oduševljen zaklical: “Pri vas ostanem, prijatelji, dokler sem živ in nobena moč na svetu me ne loči od Vas.”

Oduševljeni so bili spričo take zvestobe tudi zbrani vitezi in gromovito je zaoril iz njihovih grč klic: “Vivat Juri Devinski — rajše smrt kakor milost patrijarhovi mašnikov.”

(Dalje prih.)

Ali znate?

Koliko jih zna, da je štirindvajset vrst alkohola. Ljudje vedo povprečno, da alkohol je alkohol, dasi je razlika med njim toliko, kakor je razlika med hrano in strupom. Najzdravejši alkohol ustvari narava v grozdju in ta ne škoduje želodcu, temveč je po-krepčevalen. V sled tega se iz čiste grozdnatega vina izdeluje Trinerjevo zdravilno grenko vino, kateremu so primešana razna izbrana zelišča, znana kot vplivna na prebavljalne organe. Zguba apetita, srčna žgočica, glavobol, težko dihanje, nečist jezik, skazeno obličje in druga taka znamenja slabe prebave, so odpravljena če se rabi to vino, katero je dober pomočnik zlasti v želodčnih in črevesnih boleznih. Večkratni požirek dne dobro tudi najzdravejšemu želodcu.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josipu Trinerju, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Naznanje Slovencem.

Centeni N. Y. Med. Institute!

Jaz Vam odgovarjam na Vaše pismo in se Vam srčno zahvaljujem za Vaša zdravila, ker sedaj sem popolnoma zdrav na obeh, tako, da ne potrebujem nobenih zdravil več.

Se Vam še enkrat zahvaljujem in vsakemu Vas priporočujem, ostajajoč Vam iskani prijatelj.

John Polane,

Box 151, Rock Springs, Wyo.

Več kosov dobro ohranjenega pohištva je na prodaj. Kupei naj se ogledajo na 576 W. 21th Str., Chicago.

BOLNIKI!

OBRNITE SE NA NAS, KER NIKDO DRUGI VAM NEMORE POMAGATI, KAKOR SAMO NAŠI ZDRAVNIKI IN "OROSI ZDRAVILA".

Ali trpite na kostobolju?
Imate morda Reumatizem?
Ste morda zjutraj trudni?
Ali ste nezmožni?
Vam postanejo roke, ali noge katerikrat mrzle?
Vam toče srce pravilno?
Imate morda srčno napako?
Je Vaša koža suha ali svetla?
Imate morda madeže na koži?
Vas bolijo členki?
Spite mirno ali nemirno?
Hodite ponoči tudi na potrebo?
Imate kako oteklino?
Je Vaša narava pravilna?
Vas boli morda glava?
Se počutite potrtega?
Morda tesko dihate?
Lahko dihate skož nos ali ne?
Čutite zamašena usesa?
Trpite morda na hemoroidah?
Ali jih imate pod ali nad kožo?
Krvavite pri tej bolezni?
Zgubivate lase?
Ali trpite na želodcu?
Prebavljate lahko jedila?
Imate kaselj?
Kasljate morda zjutraj naj hujsi?
Trpite na prsih?
Imate kako bolezen na udu?
Zgubivate morda seme?
Čutite bolečine ko spuščate vodo?
Je Vaša voda kalna?
Trpite na kaki tajni bolezni?
Imate morda Sifilis?
Ali ste zmožni spolno občevati ali ne?
Imate bolečine na pljučih?
Za žene: Ste imela že porod?
Ste rodila v pravem času?
Trpite morda na maternici?
Imate beli tek aliflus?
Imate redno mesečno perilo?

ZDRAVNIŠKI ZBOR od

America-Europe Company

Rojaki! Na te vprašanja Vas jako opominamo, ako ima kedo kako tu navedeno bolezen, ker te boleznini so od jako hudih posledkov in zato vsakega bolnika opominamo, da se takoj na nas obrne.

Opisite natančno Vašo bolezen, brez sramovanja, in potem ste lahko gotovi, da bodete ozdravili, ker več zdravnikov skupaj se nemorejo zmotiti in Vašo pismo pride pred celi zdravniški zbor, kateri Vam določijo zdravila. Mi nimamo nikakršnega Medical Instituta. Mi imamo samo jako skušene zdravnike, po katerih dobivajo bolniki pe celem svetu slavna "OROSI ZDRAVILA".

Ne zaupajte nobenemu Medical Institutu, kateri Vas samo ob Vaš denar spravijo.

Ne zamudite časa in pišite takoj, ter napravite natančno Vaš naslov.

Mnoga zahvalna pisma so pri nas vedno na razpolago.

Pišite na Slovenski oddelek:

America-Europe Company

(OROSI)

161 Columbus Avenue, New York.

MATIJA KIRAR

GOSTILNIČAR

v Kenosha, Wis., 432 Middle S

Se priporoča rojakom za obisk Toči dobro in sveže pivo, naravno vino in pristno žganje. Izvrsne smodke.

TELEFON ŠTEV. 777

WISCONSIN PHONE 413

LOUIS ROBSEL

SAALON

Dvorana za društvene seje in veselice. Popotniki dobro došli. Postrežba s stanovanjem in hrano.

24 Union Street.

KENOSHA, WISC.

Nazdar rojaki!

Slovcem in drugim bratom Slovanom priporočava svoj lepo urejeni

Saloon

Točiva vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine smodke na razpolago.

Za obilen poset se priporočava

brata Košiček

590 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

Našizastopniki.

Za Newark in državo New Jersey: Joe Mantony, 128 Stone st., Newark, N. J.

Za Brooklyn, N. Y.: Josip Ivanšek, 102 Messerole street.

Za Eveleth, Minn.: John Rožanc.

Za Calumet, Mich., in okolico: Leo Junko.

Za Chicago, Ill.: Frank Mladič, 587 So. Centre ave.

Za državo Wyoming: Lorenc Demšar.

Za La Salle Ill. in okolico: Valentin Potisek.

Za Conemough, Pa.: J. Bricelj.

Za Johnstown, Pa.: M. Štrukelj.

Za Cleveland, O.: A. Kuznik.

Za Colorado: Joe Debevc.

Za Ravensdale, Wash.: C. Ermenc.

Za Roslyn, Wash.: A. Janaček.

Za Milwaukee, Wisc.: John Kalan.

Za Joliet, Ill.: M. Požek.

Za Steeiton, Pa.: Joe Majzelj.

Za Clinton, Ind.: John Kolar.

Opomba. — Cenjeni rojaki v navedenih krajih se smejo z zaupanjem obrniti na imenovane sodruge-zastopnike, bodisi z naročbo na list ali knjige.

Slovinci na kongresu svobodnih mislecev v Pragi 8. do 12. septembra t. l.

Poroča A. Askerc v S. N.

II.

Dne 8. septembra dopoldne se je bil slovensko otvoril kongres. V imenu navzočih Slovencev in vseh svobodnomislečnih rojakov sem bil pozdravljen svetovni kongres v slovenskem jeziku s temi besedami:

„Slavni kongres!

Vsa Evropa, ves izobraženi svet se ozira danes v zlato Prago, kjer je učil svoje dni veliki Jan Hus. Kongresa svobodnomislecev, tega modernega mednarodnega parlamenta, se udeležujemo tudi mi Slovenci, kajti tudi med nami je čimdalje več takih ljudi, ki vedo ceniti svobodo misli, vesti in prepričanja ter svobodo besede! Kakor sonce na nebu oživilja vsa priroda, tako oživilja in oplaja svoboda kulturo vsakemu narodu. To vemo tudi mi in zato smo prišli na ta kongres.

V znamenju svete svobodne misli segamo tudi mi v bratovske roke vsem narodom, zastopanim na tem znamenitem zborovanju. Dovolite mi, slavna gospoda, da Vam izročim pozdrav v imenu vseh rojakov! Živela svobodna misel! Živela pa tudi zlata Praga, ki je nas sprejela gostoljubno!”

Dne 11. septembra sem imel kot prvi govornik na kongresu besedo in sem podal naslednji referat:*)

Štirinajstega kongresa svobodnih mislecev, ki se vrši letos v zlati Pragi, se udeležujejo prvokrat tudi Slovenci. In jaz imam čast, da govorim na tem sijajnem svetovnem kongresu prvi v imenu svobodnomislečnih Slovencev.

Ako pride kdo prvokrat v kako družbo, zahteva omika, da se predstavi. Zato mislim, da moram slav. mednarodnemu kongresu najprej predstaviti svoj narod: kdo je, kod prebiva in kakšni so njegovi kulturni uspehi. Slutim namreč, da utegne biti med množestvilnimi delegati svobodne misli iz vseh delov sveta tudi precej takih, ki so še malo ali ki morda niso še celo ničesar slišali o nas...

Slovinci smo panoga velike slovanske družine ter po plemenu in jeziku sorodni Rusom, Poljakom, Čehoslovanom, Srbo-Hrvatim in Bolgarom.

Po geografski legi svoje domovine spadamo Slovenci med južne Slovane.

Slovinci smo naseljeni v Avstriji po več deželah. Na južnem Štajerskem nas je po zadnji štetvi 409.531; na južnem Koroškem 90.495; na Kranjskem 475.302; na Primorskem (Goriška in Trst z okolico ter po Istri) 212.978. Na zapadnem Ogrskem ob Štajerski meji nas je okoli 77.000, na Hrvaškem sploh s temi prekmurskimi vred okoli 100.000 Slovencev, in v Italiji, v Videmski (Udine) provinciji ob avstrijski meji okoli 40.000. V Ameriki živi nad 150.000 Slovencev. Ako bi nas šteli pravično in objektivno, morali bi nas naštetih blizu dva milijona.

Slavnemu kongresu sem pokazal torej našo „vizitnico“, ki Vam priča, da Slovenci res eksistujemo. Ali slavna gospoda bi gotovo tudi rada vedela, kako živimo.

*) Obavljam tukaj svoje poročilo v celoti. Na kongresu sem bil izpuščen samo nebitvene strani. Poročilo v „Času“ je obširno pa je vendar le izvleček iz mojega govora.

Kako pač naj živi narod, ki ni samsvoj, ki nima svoje politične avtonomije, ki ni suveren v najlepšem pomenu besede?

Mi ne živimo po svoji volji, nego le v toliko, kolikor nam dovoljujejo Nemci, ki so v tej državi gospodujoči element ali „Herrenvolk“. Člen 19. avstr. osnovnih zakonov zagotavlja tudi nam pravico narodno duševnega življenja, da, celo enakopravnost z vsemi drugimi narodi v tej državi. Ta člen 19. je naš paladij, ki nas brani in ki nam čuva našo narodno individualnost. Tako je v teoriji.

V praksi pa se moramo za svojo narodno eksistenco še zmerom boriti, in ako hočete vedeti, koliko birokratske samovolje mora prenašati naš narod, čitajte protokole avstrijskega parlamenta, v katerih so vključene pritožbe naših poslancev. Vkljub splošni voljni pravici smo Slovenci v Avstriji še zmerom narod tretje vrste. Vkljub zajamčeni enakopravnosti še Slovenci niti na Kranjskem, kjer nas je 97% vsega prebivalstva, ne uživamo vseh tistih pravic, ki nam gredo po zakonu.

V Avstriji še nismo tako daleč, kakor v Švici ali v Belgiji, kjer enakopravnost ni samo lepa beseda, ampak je uveljavljena v praktičnem življenju. Toda, kakor verujemo sami v sebe in v svojo življensko moč in kakor verujemo v napredek, upamo za trdno, da si priborimo z energičnim in vztrajnim delom respekt in veljavo pri vladajočih krogih ter popolno pravico svojega narodnega in kulturnega razvoja. Vladajoči faktorji bodo morali čimprej spoznati, da narodi niso na svetu zaradi države in njenih vlad, nego narodi tvorijo državo in vlade so postavljene samo zato, da pospešujejo vsestranski svobodni razvoj posameznih narodov. Država ima dolžnost, da čuva narodnostne minoritete. To dolžnost pa poklicani faktorji nasproti Slovincem čisto zanemarjajo. Najbolj keričeči slučaj neravnosti se nam godi na Koroškem, kjer nas je okoli 100.000 in kjer je naš jezik oficijalno priznan deželni jezik. Ali kaj poreče sl. kongres, če mu povem, da je lani izišel z Dunaja ukaz, po katerem je v Celovcu prepovedano slovenskim advokatom zagovarjati slovenske stranke v slovenskem jeziku!

Torej: tudi mi živimo in hočemo živeti. — Ker pa živimo v dobi znanstvenega svetovnega naziranja, vemo, da je temeljni princip vsega življenja v prirodi kakor v zgodovini — borba za obstoj. Darwinova teorija ne velja samo za posamezne vrste v naravoslovju, nego ravno tako med človeškimi plemeni in narodi. Vsa časedanja kultura ni mogla v človeku zatreti — zveri in živali. Močnejši hoče podjarmiti in premagati slabšega, če ne drugače po vsaj na gospodarskem polju. Po teoriji selekcije se ohranjajo v tej mednarodni in medplemnski borbi samo najsposobnejši individui. To potrjuje svetovna zgodovina, ki ne pozna nikakršne lirske sentimentalnosti.

Sedaj bi moral podati slavnemu svetovnemu kongresu sliko našega kulturnega razvoja z ozirom na svobodno misel. Ako bi hotel biti temeljit, bi moral napisati o tem predmetu celo knjigo. Kaj takega slavni kongres gotovo ne pričakuje, ker nam je čas za zborovanje skopo odmerjen. Zato Vam podam samo kratek referat, ki naj Vam pokaže v velikih konturah duševno življenje Slovencev, v kolikor se zrcali v tem življenju svobodna misel.

V kolo kulturnih narodov smo stopili Slovenci v 16. stoletju, ko se nam je bila porodila naša književnost.

Leta 1550. je prišla na svetlo prva v slovenskem jeziku napisana knjiga, in leta 1584. smo dobili ves prevod biblije v slovenskem jeziku.

Ne bojte se, slavna gospoda, da bi Vas mamlil z literarno zgodovino ali celo z bibliografskimi let-

niciami!

Povem Vam takoj, zakaj sem moral omeniti začetek naše literature. Ali veste, kaj je bilo v 16. stoletju dvignilo Slovence v krog kulturnih narodov?

Svobodna misel!

Svobodna misel je bila nastopila v 16. stoletju v vlogi verskega reformatorja. Wicleff je rodil Husa, Hus Lutherja, a Luther je bil rodil Slovence Primoža Trubarja in njegove tovariše.

Človeški duh, ki so ga bili oplodili svobodnomislelni grški in latinski klasiki v dobi renesance, ni mogel več prenašati jarma, ki mu ga je nalagal rimski Pontifex Maximus. Dogmatični absolutizem na eni strani, na drugi strani pa moralna pokvarjenost katol. klerusa samega sta izvala opozicijo in glasni klic po reformaciji, po prenovitvi v duševnem življenju, ki se je takrat osredotočevalo (koncentrovalo) v cerkvi.

Najnadarjenejši in obenem najenergičnejši možje 15. in 16. stoletja so se uprli rimskemu despotizmu, ki je s praznovanjem strahoval (terorizoval) ves svet.

Ti možje so bili za tiste čase svobodnomisleci, ker so bili odpovedali pokorščino Rimu ter začeli misliti s svojimi glavami. Zgodovina takozvane herezije sploh ni nič drugega nego zgodovina svobodne misli...

Rim se ni vdal rad. Preganjal je nepokorne duhove do smrti. Veliki Čeh Jan Hus je moral umreti na grmadi leta 1415. Luthra sto let pozneje že niso več sežigali.

Veličastna ideja svobode, ki so si jo bili zapisali na svoj prapor reformatorji, našla je svoj pot tudi med Slovence, in prvi, ki se je je bil oklenil z vsem prepričanjem in z vsem južnim temperamentom, je bil slovenski katol. svečenik Primož Trubar.

Trubar je bil luteran, nasprotnik rimskega despotizma in v opoziciji proti Rimu je delal za slovenski narod in ga povzdignil med kulturne narode. In njegovi pristaši in sotrudniki so bili vsi v opoziciji proti Rimu.

Slovenski Melanhton, Jurij Dalmatin je prevedel vso biblijo leta 1584 na slovenski jezik. Tiskana je bila v Wittenbergu. In moč reformacijske svobodne misli je bila tolika, da je potegnila skoro ves slovenski narod za seboj.

Proti koncu 16. stoletja in v začetku 17. stoletja je bila ogromna večina Slovencev luteranska.

Protestanti, zastopniki svobodnega mišljenja, so bili edini, ki so skrbeli za prosveto med nami. Samo njim se imamo zahvaliti za prve klasične začetke naše literature. Protestanti so ustanovljali med Slovinci šole in knjižnice. Protestanti so bili ustanovili v Ljubljani prvo tiskarno.

Vse kulturno gibanje se je vršilo v opoziciji proti Rimu, v znamenju svobodne misli.

Ali ta zlata doba, ko je vladala med Slovinci reformacija, ni trajala dolgo.

Posvetna vlada se je bila zvezala z Rimom in meč in škofovska palica sta podjarmila Slovence. Protireformacija je potisnila Slovence v staro temo nazaj.

In preteklo je skoro tristo let, dokler je, zapihal preko naše domovine svobodnejši duh. Veliki sin francoske revolucije, Napoleon Bonaparte, je bil podjarmil tudi večino slovenske domovine.

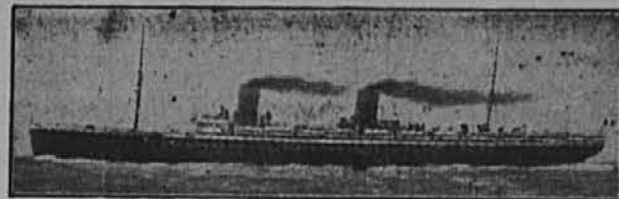
Kulturo nam je bil prinesel Napoleon. Elastični duh galske kulture je oplodil tudi Slovence in jih vzbujal k delu. Genialni Napoleon je bil ustvaril „Ilirijo“. Francozi so bili prvi, ki so uvedli v šole tudi naš materin jezik. V Ljubljani so bili ustanovili takozvano „ecole centrale“ — kar je toliko kakor univerza! Zato je bil zapel slovenski poet Valentin Vodnik Napoleonu navdušeno odo.

Francoska doba je trajala na Slovenskem samo 4 leta, a ostavila je med nami najlepše spomine. (Dalje pride.)

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique

GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New Ycrk v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence ..... 30.000 HP | La Lorraine ..... 22.000 HP
La Savoie ..... 22.000 HP | La Touraine ..... 15.000 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.
Pavl Sarič, agent na 110-17. cesta, St. Louis, Missouri.

Slovinci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglašite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove
najnovejši modi in nizki cenil.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.
blizu 18. ulice Chicago, Ill.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uradije na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoldne
od 1.—3. ure popoldne in
od 6.—8:30 ure večer.
V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoldne.
Ob nedeljah samo od 8.—10.
ure popoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličien zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Cemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, močje še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

Tiskarna

Glas Svobode

Vsem društvom in posameznikom se priporoča tiskarna „GLAS SVOBODE“ za nabavljenje vsakovrstnih tiskovin. Tiskarna je opremljena z najboljšimi stroji in najmodernejšimi črkami

Tiskarna „GLAS SVOBODE“ je unijska tiskarna, kjer se dela le osem ur na dan in se plačuje delavcem unijske plače. Sodrugi, ki žive v mestih, kjer ni unijskih tiskarn, naj pišejo upravništvu za pojasnila. Tiskarna preskrbi tudi prevode iz tujih jezikov na slovenski jezik ali naobratno.

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

683 Loomis St. Chicago, Ill.

Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

Prvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki."Glas Svobode" izide vsaki petek
a velja za AMERIKO:

za celo leto \$1.50

za pol leta 75c

ZA EVROPO:

za celo leto .....kron 10

za pol leta .....kron 5

Naslov za dopise in pošiljave je

"Glas Svobode"

683 Loomis St. CHICAGO, ILL.

Kaj pa je z Orchardom?

Na svetu ni večjega "zločina", kakor je revščina. Če si reven, obsojen si v trdo delo za celo življenje.

Kristjani, ki koprnijo po nebesih, gotovo ne mislijo na boljši delavski sistem. No, če je ta sistem neželjen v nebesih, čemu bi bil potem zaželen na zemlji?

Snov karikaturo: Franc Jožef na smrtni postelji, izpod katere šviga plamen — agrske revolucije. Plamen neti "reven ljudi" v podobi zatiranega agrskega kmeta in delavca...

"Priatelji delavstva" se zopet nekaj spotikajo nad Western Federation of Miners. Pripisujejo ji celo vrsto zarot z bombami proti kapitalizem in politikarjem v Colorado. Ali ima Orchard mogoče še katerega brata?!

Sodnik Kenesaw Mountain (gora) Landis ni nikakoršna nepremična gora napram kapitalizmu. Uradnike Alton železnice je varno skrivil pred — zakoni, kakor jim je že obljubil najvišji zvezni prosekutor, general Bonaparte.

Socialistom se predbaciva, da nameravajo razdreti civilizacijo. "Well, we plead guilty". Razdreti nameravamo institucije za otroška dela; institucije za prostitucijo, kriminologijo, graft itd., kar je temelj današnji "civilizaciji". Pred vsem pa moramo podreti institucijo — kapitalizma.

Mula breme, ako se jo prevé obklada z delom, in tako si pridobi respekt pred bossom. Delavec pa potrpežljivo prenaša vsako trpinčenje in vsled tega tudi nima nobenega respekta. Kaj, ko bi delavec enkrat pošteno "brenil", ali se ne bi morda na ta način otresel umezne sužnosti? Poskusite!

Uradniki Butte Miner's Union opozarjajo delavstvo širom Amerike, da je v Butte, Mont., na tisoče rudarjev brez dela. Nihče naj toraj ne hodi dela iskat v Butte. — K tej notici moramo pripomniti, da tam ni štrajk, pač pa so lastniki bakropov odsvolili rudarje na željo Copper trusta, ki ima kontrolo čez te rudnike.

V Joplinu, Mo., so nedavno z dinamitom razdejali uredniški prostor nekega lista, katerega urednik je obelodanil velik graft, storjen v imenovanem mestu. Sličen slučaj se je malo pozneje pripetil v San Franciscu. Urednik je komaj ušel linčanju, ko je odkril škandal v kapitalističnih krogih. To pove dovolj, kdo krši zakone in kdo so dinamitardi in anarchisti. Delavci niso temveč kapitalisti — roparji delavcev.

Tisti, ki najraje kričijo, da bo socializem človeku odvzel njegovo premoženje, so po večini lastniki velikih posestev, katere so indirektnim potom ukradli delav-

cem. Z oderuški posojili, dobičkanosnimi špekulacijami in visokimi rentami so ti ljudje oslepili delavca in z njegovimi žulji napravili sebi kapital in posestva. Pravi in strupeni sovražniki socializmu so torej — roparji delavčevega produkta.

O my! tudi George Washington ni bil čist. Smrdelo mu je buje plačevanje davkov in da se tega znebi, falsificiral je plačilno listino in tudi prisegel na njo, da so — davki plačani. Tako se glase sodni akti iz l. 1760, ki spričujejo, da je Washington imel radi tega tudi s sodiščem opravka. Ubogi George! Če je to res, potem si bil lažnik, goljuf in krivoprišežnik — toraj najprvo človek, potem šele politik, bojevnik in prvi predsednik republike.

Pri tem se spominjamo na važni zgodovinski prizor: cesar Napoleon Bonaparte, največji človeški klavec, se je pred sto leti pri prehodu čez Alpe izrekel, da za naprej ne bo nobenih gorá več. S tem je hotel povedati: kadar te visoke gore prekoračimo, potem smo na varnem. Naš general Bonaparte je pa izjavil: k oprostiviti poslovnega osovja pri Alton železnici ne sme biti nobenih zaprek. Rečeno, storjeno. Bonaparte je brez vsakih ovir prekoračil "gora" Kenesaw Mountain Landisa. Veliki grafterji so zdej na varnem.

Soprogi jednega bogatega čikaškega zlatarja, ktera se mudi v Los Angeles, Calif., je nedavno zbolel pes. Žena je buž najela poseben vagon in v spremstvu dveh strežkinj in jednega zdravnika se je pes peljal čez kontinent v New York, kjer se nahaja pasja bolnica, seve samo za pse bogatašev. Nesreča je pa hotela, da je pes na potu "umrl". Z veliko slovesnostjo so potem v New Yorku pokopali pasje ostanke na posebnem pokopališču, kjer "počiva" že vse polno euckov, ki so bili last bogatinov. Sama truga za tega peseta je stala čikaškega zlatarja \$500, čitaj in piši: petsto dolarjev. Zares! — "great is this country" za pse bogatašev!

Praviš, to je "my country" (moja domovina). Ako je tako, zakaj potem ne vstaneš in ne odločujš bodisi o tem ali onem v svoji domovini? Ako je tvoja "country", zakaj se pritožuješ, da se drugim ljudem bolje godi, kakor tebi? Ako je to tvoja "country", zakaj ne prideš in ne uživaš njenih plodovnih sadov? Motiš se, kadar praviš: moja "country", kajti tvoja ni in tudi ne bode, dokler drugi posedujejo tvojo lastnino. Če si sicer pripadaš k "domovini", toda ta "domovina" pripada drugim — kapitalistom, kateri so gospodarji "domovine" in obenem tvoji gospodarji. Če hočeš toraj, da bo ta "country" v resnici tvoja domovina ali domovina tvojih otrok, pridruži se socializmu. Socializem zahteva, da je "country" lastnina vseh prebivalcev, ne pa samo nekterih.

Sodrugji, bliža se velika volilna kampanja za generalne volitve. Socialistična stranka pojde z vsemi močmi v boj; glejte, da vas ne pogrešamo v naših vrstah. Kdor nima volilnega glasu a je razrednozaveden, naj gleda, da pridobi volilec, ki se ni razrednozaveden.

Danes imamo "ekonomske" liste, kateri namesto o fiziolo, bučah, ajdovici in guidah pišejo nizkočrne osebne napade in zavijanja. Da taki listi ne "ronajo" z duhom časa, je seveda krivo to, ker dotični "ekonomi" prakticirajo umno gospodarstvo pri — glažu in fraklju. Ubogi takli ekonom! Vezite krinko vstran in povejte, kaj da ste v resnici, če že silite v javnost. Ako imajo ruski berači že svoje glasilo, zakaj ga ne bi imeli tudi — kranjski "aristokratski" — akademskoizobraže-

ni" pijanci.

Franc Jožef, pojdi! — mrtvi te "kličejo". Cesar Maksimilijan, cesarjevič Rudolf in cesarica Elizabeta te željno pričakujejo. — Kolje jih le zavist, da boš ti edini, ki prineseš — celo kožo na "oni svet".

Ameriški kapitalisti pravijo, da je socializem tujezemski ideja, katere ne sme dobiti tal v Ameriki, če je tako, potem ne sme tudi kapitalizem imeti tal v Ameriki, kajti prišel je iz Evrope in oropal prvotne rdečkožne prebivalce njih imetja. Evropski kapitalisti (Angleži in Španci) so ukradli Indijancem zemljo, pridelke, rudo — celo Ameriko in končno njih svobodo ter proglasili vse za svojo last. Potomeci teh tatov, roparjev in morilec imajo vzrok bati se socializma, kajti isti zahteva, da Indijancem ulradena zemlja in naravna bogastva pridejo v last vsega ljudstva.

— Najbolje, kar moreš storiti v svoje interese, je, da storiš ono, kar moreš. Mogoče, da nimaš denarja, nimaš izobrazbe, nimaš one podjetnosti, s katero se jih tliko okoristi: — vendar pa storiš sam sebi dobro, ako na volišču oddaš glas za kandidata, ki ti želi storiti to, kar sam si ne moreš. Glasuj za svoj delavski stan.

Hči D. M. Parry-ja, notoričnega kapitalista in očitnega nasprotnika delavske unije, je pred kratkim z svojim avtomobilom povežala in usmrtila neko delavko, ki se je vračala iz fabrike. Ni dosti toraj, da morajo delavke z svojim produktom vzdrževati avtomobile takim postopačinjam, marveč dati morajo tudi svoje meso in kri za poulični tlak... Ali kaj se briga Parry za to! On je sovražnik socializma in hoče, — da ostane vse tako, kakor je...

V New Yorku je mlad fant po imenu Morgan ponoči vlomil v neki salun in odprl ledenico (ice box), kjer se je nahajal "free lunch". Vzel je kos kruha in par kosov mesa ter šel ven. To je pa videl policaj z imenom Mc Crow in skočil za fantom, ki je prestrašen bežal po ulici. Policaj je potegnil revolver in streljal za begunom; krogla je Morgana pogodila v levo roko, nalkar je ta obstal in se udal. McCrow je ranjenca prijel za ovrtnik, zavihnel svoj količ in neusmiljeno udaril po Morgani glavi. "For God's sake!" prosil je fant, "ne tolcite me, — samo malo "free luncha" sem vzel, ko nisem že tri dni nič jedel." Policaj ga ni poslušal, temveč tolkel je naprej. Hrup in klic trpinčenega mladca, ki je privabil vse polno ljudi na lice mesta; tudi navzoči so prosili policajja, da naj ne tepe fanta, temveč pelje naj ga v zapor, če je res kriv. Toda zverina v plavi uniformi je rekla ljudem, da to ni njih business in količ je padal dalje. Šele drugi policaj je rešil Morgana iz rok kruteža in ga vsega krvavega ter napol nezavestnega odpeljal na policijsko postajo.

Reven fant je ukradel kosček malo vrednega "free luncha", ker ni že cele tri dni nič jedel. Dragi moj bralce, napravi si sodbo o tem sam.

Rojak, kateremu si včeraj dal "Glas Svobode", da je čital, je danes pripravljen naročiti se nanj. Pojdi k njemu in videl boš, da je res.

IŠCEM polubrata z imenom Martin Dergame. Doma je iz dolnje Kranjskega in v Ameriko je prišel lansko zimo. Kdor ve za njegov naslov, prosim, da mi ga naznači, ali pa naj se mi javi sam. John Kaiser, Box 58, Dulzell, Ill.

POLITIČNI POGOVORI.

Katera država je najboljša? Država, v kateri vlada ljudstvo, ki se zaveda svoje vlade in svobode.

Ali je naša republika, kjer tudi vlada ljudstvo, taka država?

Ne! V naši republiki ne vlada ljudstvo, marveč večja skupina kapitalistov, trustov in po njih plačanih bossov.

Ali vlada v taki formi ljudstvo kaj stane?

Da! Stane ogromne svote denarja, kateri se izpreša iz ljudstva.

Kako plačuje ljudstvo? Uradništvo vleče visoke plače; železnice, premog, elektrika in druge slično potrebne stvari se vporabljaajo za profit itd.

Komu koristi taka vlada? Ljudstvu ali onim, ki so na krmilu?

Kapitalisti, kateri imajo v rokah našo vlado, ne storijo popolnoma nič v korist ljudstva, pač pa vladajo le v svojo korist.

Toraj je resnica: da ljudstvo podpira to vlado v svojo lastno škodo!

Resnica!

Kako se naj toraj uvede vlada, ki bo imela jednake koristi za vse državljane?

Ljudstvo naj prevzame vlado v svoje roke; razlasti naj kapitaliste, truste in druge velike korporacije in vsa njih krivično pridobljena imetja proglasi kot svojo lastnino t. j. lastnino vsega ljudstva.

Kako se bo potem imenovala taka ljudska vlada?

Taka ljudska vlada bode socialistična vlada in ideja, ki se ima v tem smislu vresničiti, je socializem.

Kaj smo dolžni bogu in državi?

Kaj je bilo prej, ljudstvo ali država? Bilo je ljudstvo. Iz ljudstva ali narodov je nastala država, nikakor pa ni ljudstvo nastalo iz države. Država je toraj iz ljudstva, sloni na ljudstvu in eksistira radi ljudstva.

Kaj je potem ljudstvo dolžno državi?

Če je država nastala iz in radi ljudstva, potem nima nobene pravice pripisovati ljudstvu kak dolg ali tirjati ga. Ljudstvo nima nobenih dolžnosti do države oziroma državnikov in je upravičeno vsak čas državo uravnati po svoji volji.

Država je vendar iz ljudstva in vse državno imetje bodi lastnina ljudstva.

Kaj je pa z dolžnostmi do boga? Kaj smo dolžni temu mitu ali stvari, katere ne moremo najti z vsemi človeškimi čuti? Ali je bog ustvaril ljudstvo, ali je ljudstvo ustvarilo boga? Kaj je bilo prej, bog ali ljudstvo? Novejša znanost je dokazala, da človek ni bil vedno te oblike, kakoršne je dandanes, temveč da se je razvil iz nižjih bitij. Nauk o evoluciji ali razvoju se ne naslanja samo na človeka, marveč na vse kar vidimo in čutimo v naravi. Vse se je toraj razvilo, razvija in popolnjuje se še — ustvarjenega ni nič.

Kakor se je pa razvijal človek in njegov um, ravno tako se je v njegovi rastoči fantastični domišljiji razvijal tudi pojem o bogu. Čimbolj je rastle človeška domišljija, tembolj se je razvijal bog (sveto pismo so že najmanj trikrat ali štirikrat popravili oziroma prenovili). Ljudstvo toraj ni iz boga, pač pa je bog izšel iz ljudstva. Ljudstvo je bilo prej, kakor bog, kajti kdo bi vedel o bogu, ako bi ne bilo ljudstva. Otroku vbijejo boga v glavo starši in pozneje bedasti učitelji; če bi se pa človek odgojil brez naukov o bogu, bi ga tudi nikoli ne poznal niti pojnil.

Odgovor na vprašanje, kaj smo dolžni bogu, je toraj kratak: Nič!

Bog je človeška domišljija, razvita iz ljudstva in če bi v resnici eksistirala, bil bi on dolžan ljudstvu vse, kakor je dolžan ta ali oni cesar ali kralj, ki je oropal

ljudstvo za njegov imetek.

Ljudstvo nima do nikogar nobenih dolžnosti, kakor edino do sebe in sicer v tem, da se kmalu otrese absolutizma, antokracije, kronance in mističnega boga.

—k.

Boj proti trustom.

(Konec.)

Zvezni komisar Smith, kateri navaja te številke, je prišel do za željuška, da je Standard Oil Co. v tem času naredila najmanj 790 milijonov dolarjev čistega dobička. Razumljivo je torej, da bi Standard Oil Co. v New Jersey in Indiani (podružnici petrolejskega trusta) lahko plačali globo nad 29 milijon dolarjev, naloženo od zveznega sodišča. Ali stric Sam bo težko kodaj iztirjal to svoto.

Drugi dan potem, ko je sodnik Landis razglasil obsodbo, rekel je predsednik trusta, stari John D. Rockefeller, da Landis ne bo nikoli doživel dneva, ko bo plačana ona kazen. Stari prefrigani kapitalist je gotovo dobro premislil, preden je kaj takega povedal javnosti, in mi mu verujemo; razlogov je dovolj.

Standard Oil Co., katere si je radi protizakonitega železniškega rabata v zadnjih petih letih nakopala nič manj kakor okoli 600 tozba, a tudi vse pogazila, je takoj po zadnji razsodbi vložila pritožbo. Da bode pritožba uspeša, o tem ni nobenega dvoma. V slučaju, da sodišče pritožbo zavrne, bodo pa prefrigani advokatje, ki jih najame trust, že našli sredstva, s katerimi se bo stvar vlekla, vlekla in — zavlekla. Med tem pridejo generalne volitve in bodoči predsednik, pa najsi bo Roosevelt ali kdor že hoče, bo vse kaj drugega počel, kakor pa vodil boj proti trustom. V štiriletni predsedniški dobi je vsakemu predsedniku "dovolj", da šele zadnje leto začne z "ropotom" volilne reklame.

V obratnem slučaju pa, da se boj proti trustom nadaljuje, — ne bo ta boj nič drugega nego pesek v oči nezavednega ljudstva. Železniški kralj Harriman je nedavno rekel, da on zamore kupiti vsako postavodajo in vsako sodišče. In kakor Harriman dobro pozna "svoje" ljudi, tako dobro jih pozna tudi milijarder Rockefeller.

That's all!

Sodrugji, somišljeniki! Najostrejši meč, ki bode kapitalizmu in njega zavezniku, klerikalizmu usekal smrtonosne rane, je socialistično in svobodni selno časopisje. K temu spada tudi "Glas Svobode". Segajte po njem! Širite ga med prijatelji, znanci in sosedi! Vsak nov naročnik je nov korak do zmage.

Ne trpite za reumatizmom.

Drgnite oteklo in bolne ude z

Dr. RICHTERJEVIM

Sidro Pain Expellerjem

in čudili se bodele radi hitrega ozdravljenja. — Rabil sem Vaš Pain Expeller 20 let drugod in tukaj z izbornimi vsepri v slučajih reumatizma prehlajenja, boleznii v križu in sličnih pojavih. Sedaj ne morem biti brez njega.

Rev. H. W. Freytag, Hamet, Ill.

Na vsaki steklenici je

naša varnostna znamka

"aidro".

25 in 50 cent. v vseh lekarnah.

F. Ad. RICHTER & CO.

215 Pearl St. New York.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
 Tajnik: MARTIN KONDA, 669 Loomis St., Chicago, Ill.
 Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 937 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
 Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South, Chicago, Ill.

Nadzorni: DAN. BADOVINAC, Box 55, Du pue, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 1411 Clarence Ave, Chicago, Ill.
 MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.

Pomožni odbor: MARTIN POTOČAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 9002 Strand St. So. Chicago, Ill.

Bolniški odbor: MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.
 JOSIP MATKO, Box 481 Claridge, Pa.
 MATIJA PEČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne pošiljatve pa blagajniku Frank Klobučarju.

Osrednji odbor S. N. P. Jednote ima vsaki tretji četrtek svoj redno mesečno sejo. Opozarja se vsa društva, ki imajo vprašanja do odbora, da pravočasno dopošljejo svoje dopise jednotnemu tajniku.

IZ ČRNE KRONIKE.

Zopet nekaj o farjih! Da, zopet nekaj. Toliko imamo tega, toliko najdemo v črni kroniki — v zgodovini krutega gospodarstva črnih klcusov o indeksih, prokletstvih, inkvizitorjih, o sramotnih delih erkenih vladarjev in črne čete, da je vredno in potrebno, da se o tem ponovno piše.

Na katoliškem kongresu, ki se je pred kratkim vršil v Wuirzburgu na Nemškem, je rekel neki profesor Meyenberg: — "Cerkev ni nikoli rabila sile ali odločevala s življenjem ali smrtjo. Ako so enkrat cerkveni organi prisilili državo, da je proti krivovercem nastopila z vso strogostjo zakona, bili so to le pojedini slučajji. Cerkev je vedno bila le za mir in ljubezen..."

Tako "učeni" profesor. Zgodovina pa govori drugače:

Bernhard Guidonis, rojen l. 1261 v Royeresu in l. 1306 imenovan papeževim inkvizitorjem za Toulonsu, je za časa svojega službovanja dal javno sežgati 637 heretikov. Guidonis je bil intimus papeža Ivana XXII. Napisal je knjigo "Practica inquisitionis haereticae pravitatis".

Poleg ostale vsebine je imela ta knjiga tudi zakletev ali prisego, katero so morali pred papeževim inkvizitorjem izreči vsi posvetni in kraljevi uradniki. Glasi se:

"Kolnemo se na sveti evangelij, da hočemo čuvati in z vsemi silami braniti vero Gospoda Jezusa Kristusa in svete rimske cerkve; kolnemo se, da hočemo heretike in njih zaščitnike pregnati ali napasti, kjer homo mogli; kolnemo se, da takim kužnim osobam ne čemo dati nikakoršne javne službe; kolnemo se, da ne bomo sprejeli krivoverca v našo ohišelj, naše društvo, niti službo; ako se pa to pripeti brez naše vednosti, preženemo ga takoj, kakor hitro nam to naloži sveta inkvizicija. V tem in vsem, kar se tiče inkvizicijske službe, biti hočemo pokorni bogu, rimski cerkvi in inkvizitorjem. Tako nam pomagaj bog in ta njegov sveti evangelij."

Namen inkvizicije. Guidonis piše dalje: "Namen inkvizicije je uničiti krivoverstvo. Krivoverstvo samo se pa ne more iztrebiti, ako se ne iztrebijo krivoverci in njih zaščitniki. To se pa mora zgoditi samo na dva načina: ali da se jih obrne h katoliški veri, ali pa da se jih tira pred sodnika in — sežge."

Papež Gregor IX. je izposloval smrtno kazen za krivoverce tudi v Nemčiji pod takratnim cesarjem Friderikom II. (1208—1250). Iz te dobe se še danes nahaja "hamburški pravilnik" škofa Jurija. Člen 130. teh pravil se glasi:

"Oni, katerega duhovni sodnik spozna heretikom (krivovercem), se ima kaznovati s smrtjo na gromadi."

Mučilna sredstva. Dominikane in inkvizitor Tomaž Menghi-

nia je l. 1693 v Rimu izdal knjigo "Sacro Arsenale" v katerej uči, kako se mora mučiti sumljive ljudi, da priznajo krivoverstvo. Izmed teh so glavne:

1. Gole obtoženca se naj namažejo s svijsko mastjo in primaknejo žarečemu ognju. Ako mučenik hudo kriči, porine naj se deska med ogenj in noge in se ga vpraša, če prizna, da je kriv. Ako prizna, dobro je, če pa ne neče, potem naj se odmakne deska in paljenje nog naj se nadaljuje.

2. Obtoženi mora obuti železne čevlje, katere se mora z nalašč za to pripravljenimi vijaki toliko časa privijati, da prizna.

3. Zvežejo naj se roke in med prste naj se vtaknejo koščki trstike, nakar mora krvnik prste čvrsto stiskati.

4. Žrtva se mora privezati k stebri, in sicer tako, da se le s prsti na nogah dotika tal. Nato se naj tepe s šibami po golem telesu, dokler ne omedli.

ltd. ltd.

Ako so take nesrečne žrtve imele kaj premoženja, je po zakonih svete inkvizicije to premoženje zapadlo cerkvi.

Žrtve inkvizicije. Na starem inkvizitorskem poslopju v Sevilli na Španskem se nahaja napis z letnico 1524 in se glasi:

"V letu Gospodovem 1481, ob času pontifikata Siksta IV., kralja Ferdinanda in kraljice Izabele, začela je tu delovati inkvizicija. Do l. 1524 je bilo kaznovanih nad 20,000 nečistih krivovercev. Čez 1000 trdovratnih heretikov je zgorelo na gromadah na ukaze papežev Inocenta VIII., Aleksandra VI., Pija III., Julija II., Leona X., Hadrijana VI., in Klementa VII. Zapisano po Licencijatu de la Cueva v l. G. 1524."

Ta napis torej dokazuje število žrtev inkvizicije v samo jednom kraju (Sevilli).

Španski kralj Ferdinand, imenovan tudi "katoliški", nastopilši vlado l. 1479, je dobil dovoljenje od papeža Siksta IV., da imenuje inkvizitorje za Špansko. Kralj je to z veseljem storil in glavnim inkvizitorjem je imenoval znanega Tomaža de Torquemado. Ta je "deloval" od l. 1481 do 1498. V tem kratkem času je bilo 8800 oseb sežganih in 90,000 oseb pregnanih ali kaznovanih z globami radi krivoverstva. S kratkimi preneljaji je vladala inkvizicija na Španskem do l. 1834. V tem času (1481—1834) je po zanesljivem poročilu španska sveta inkvizicija usmrtila okrog 40,000 oseb.

Poleg Španske, Rima in ostale Italije je inkvizicija razsajala tudi po drugih državah.

Na Nizozemskem jo je na papeževo zapoved uvedel kralj Karl V. (1519—1556). Tam je inkvizicija zahtevala 56,000 ljudi. V Franciji ni bilo nič bolje. Papež Inocenc III. je l. 1208 napovedal "sveto vojno" francoskim Albigenzom. Papeževe čete so osvoji-

le mesti Beziere in Cargassone in inkvizitorji so ukazali pobiti vse prebivalce. V Beziereu je bilo poklanih 20,000 ljudi. Ker niso imeli časa izbirati "nedolžnih" in "pravovernih", zaukazal je papež: "Pokoljite vse, bog bo že izbral svoje! Do 7000 starcev, žen in otrok se je zateklo v cerkev Marije Magdalene, toda papeževo drhal je vlomila v cerkev in vse pomorila. Južna Francoska je takrat plavala v krvi; nebo je zakril dim iz plamtečih grmad, kjer se je cvrilo človeško meso.

V Nemčiji se uničevali "krivoverce" že l. 1051. Trierski nadškof je l. 1112 dal obglaviti dva duhovnika kot heretika. L. 1116 je bilo v Koelnu sežganih šest mož in dve ženi; zadnji sta bili sežgani kot "čarovnici". Papeževi križarji so l. 1234 v severni Nemčiji uničili jedno celo pleme, imenovano Steidingeri. Nad 6000 oseb je padlo mrtvih na bojiščih — samo zato, ker so bili "krivoverci". Breslavski škof Henrik je l. 1315 ukazal 50 "sumljivih" naenkrat sežgati na grmadi. V Nuinbergu, Strassburgu in po vseh večjih mestih Nemčije so takrat plamtele grmade.

Dovolj!

Te sličice iz strašne drame "Inkvizicija" dokazujejo dosti, kako je bila katoliška cerkev "mirna" in "ljubezniva" z narodi. Da, to je bil mir, bila je ljubezen, ko se je stoletja na povelje papežev prelilo morje krvi in solz... Kadeče se grmade, opustošena mesta in ogorele človeške kosti označujejo pot, koder je šla inkvizicija in koder je hodila Kristusova katoliška cerkev.

In nemški profesor Meyenberg pravi, da so bili to le "pojedini slučajji"!!! S. R.

Štrajk telegrafistov

se nadaljuje. Telegrafske unije so odobrile sklep eksekutivnega odbora v Chicagi, ki se glasi, da se

mora štrajk nadaljevati do skrajnosti. Sylvester J. Small, predsednik unije telegrafistov, kateri je bil za to, da se operatorji pogodijo z družbami in da se štrajk konča, je bil minolo soboto suspendiran. Vodstvo štrajka je zdaj prevzela vsa eksekutiva.

Organizirani delavci odobravajo sklep štrajkarjev in mnoge unije so obljubile gmotno pomoč. Vodstvo organizacije United Mine Workers je razpisalo na svoje člane poseben assessment v znesku \$65,000, kateri se podeli štrajkaščim telegrafistom.

Suspendirani predsednik Small je v pondeljek neznano kam zginol.

Delavci! Pristopajte k delavskim unijam, kjer se nahajajo v vašem okoliščju. Posebno veljaj to rudarjem v Minnesoti in drugod po zapadu, koder ima Western Federation of Miners svoje lokalne unije.

Organizacija je moč, s katero računajo vaši delodajalci.

ROJAKI, NAROČUJTE SI "GLAS SVOBODE."

POZOR ROJAKI!

Slika predstavlja uro s zlatom pretegnjeno (Gold filled) in z dvojnimi pokrovom. Size 16

JAMCI SE ZA 20 LET.

Ura ima kolesje najboljših ameriškanskih izdelkov (Elgin, Waltham ali Springfield) ter ima 15 kamnov

Cena je sedaj samo

\$13.00

Za obilno naročbo se priporočam spoštovanjem

Jacob Stonich,

72 E. Madison St.

Chicago, Ill.

Pozor!

Slovenci.

"Salon" z MODERNIM KEGLJISCEM

Sveže pivo v sodčkih in buteljkah in druge raznovrstne naravne pijače — najboljše in najfinejše unijske smodke. Potniki dobe čedno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovincem in drugim Slovanom se priporoča

Martin Potokar, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Pozor!

Rodovitna zemljišča..

v državi MICHIGAN.
OGEMAW COUNTY,

PO \$6.00 AKER

Železnična postaja Beaver Lake je samo eno do tri milje od teh zemljišč oddaljena.

Ta zemlja je bila last lesne družbe in lastninske pravice so popolnoma neovrgljivo jasne.

Vsak kupovalec dobi tako lastninsko pismo, katero nobena postava na svetu ne more omajati. Zemljišče je lahko, brez velikega dela in stroškov mladega lesovanja, katero ga semtertje pokriva otrebiti.

Zemlja je jako rodovitna in rodi vsake vrste zrna, sočivja in sadja v obili meri.

Prvi naselniki na teh zemljiščih bodo vse prednosti povikšane cene zemljišč že v par letih uživali.

Iz pisem, katere sem prejel, sem razvidel, da se mnogo Slovencev želi v državi Michigan naseliti, — zato sem se poslužil prilike ter sem pridobil ta zemljišča tako ugodno, da jih morem za nizko ceno šestih dolarjev en akker prodajati.

Vsak kupovalec zemljišča plača po možnosti, nekoliko takoj, drugo v mesečnih obrokih — v svotah katere bo mogel lahko plače-

vati.

Slovincem je država Michigan dobro znana in oni vedo, da se v njej nahajajo vsi pogoji dobrega obstanka. Zemlja je rodovitna, kraj je zdrav, voda je dobra, proda se lahko vse, kar se pridelja, in kdor ne more zemlje takoj plačati, dobi povsod dela došti za dobro plačo, da jo polagoma v mesečnih obrokih poplača.

Ako hočeš pridobiti svoj lastni dom za mali denar, — zdaj se ti prilika ponuja!

Dalje dajem na znanje, da imam v Michigan tudi že obdelane farme, na katerih se nahajajo vsa potrebna poslopja!

Cena teh farm je od šest sto dolarjev naprej; polovica kupnine se plača takoj, drugo pa v polletnih ali letnih obrokih.

To je posebno ugodna prilika postati samostojen kmetovalec!

Vožnja iz Chicaga, tje in nazaj, velja devet dolarjev 50 centov, in vsakemu kdor kupi zemljišče, bo ta strošek povrnjen.

Vsa pismena vprašanja o zemljiščih in farmah se bodo točno in obširno v slovenskem jeziku odgovorila.

**John J. Pollak, B 534 W. 18th Street,
CHICAGO, ILL.**

Ponoven izkaz prispevkov za obrambni sklad s izkazom stroškov ob času zadnje Konda & Kaker afere.

Izkaz prispevkov, došlih na razposlani "Klic na pomoč", kateri je bil izdan 8. marca 1907 od sodr. Ivana Molek:

Društvo Triglav št. 2, La Salle, Ill., \$40. Posamezni člani istega društva \$7.70. Mrs. M. Kambič, Ambridge, Pa., \$1.50. John Kalkan, Milwaukee, Wis., nabral \$5.75. Jos. Češarek, Mohawk, Mich., nab. \$1. John Kaiser, Dalzell, Ill., nabr. \$11.25. Dr. Slovenija, Chicago, Ill., \$16.36. Anton Duller, Chicago, Ill., nabr. \$38.75. John Zakrajšek \$2. Jos. Kravanja \$1; oba v Stippville, Kans. Dr. Bratstvo št. 6, Morgan, Pa., \$15.45. John Teran, Ely, Minn., nabr. \$7.05. Mart. Gorišek, Hackett, Pa., nabr. \$3. Martin Kočevar, Pueblo, Colo., nabral \$17. M. Žugelj, Murray, Utah, nabr. \$6.50. M. Pečnik, Moyie, B. C., \$2. K. Mackovšek in V. Urban, Herminie, Pa., nabrala \$11. Jos. Kunčič, Collinwood, O., 37c. A. Kužnik, Cleveland, O., nabr. \$4.10. Jos. Deberrec, Denver, Colo., nabral \$3. S. Kramaršič, Oglesby, Ill., nabral \$5. Math. Požek, Joliet, Ill., \$1. Math. Kirar, Kenosha, Wis., nabral \$30. Dr. Narodni Vitezi št. 39 S. N. P. J. \$16.80. — Skupaj \$247.58. To svoto je prejel sodr. Ivan Molek in jo dne 26. marca 1907 izročil začasno konstituiranemu odboru, ki je sestel iz gg. Jos. Verščaja, Ant. Dullerja in Karol Pelkota.

Ponoven izkaz prispevkov došlih na imenovani začasni odbor za obrambni sklad:

Izkaz v Gl. Sv. (letnik VI.) v št. 14, \$40.20; št. 15, \$70.65; št. 16, \$8.00; št. 17, \$23.80; št. 18, \$4.25; št. 19, \$19.50; št. 20, \$11.00. — Skupaj \$177.40

Svota na roki 26. marca t. l. \$247.58. — Odbor je torej prejel vsega skupaj \$424.98.

Ponoven izkaz prispevkov, došlih na Slovensko Svobodomiselnno Obrambno Zvezo:

6. maja t. l. se je vsled nujne potrebe ustanovilo društvo iz več ehikaških sodrugov pod imenom Slovenska Svobodomiselnna Obrambna Zveza, katera je od tistega dne prevzela vso skrb čez obrambni sklad in odvetnike, ki so zagovarjali tožene sodruge. Prejšnji začasni odbor se je vsled tega razpustil in izročil ostanek gori označene svote v znesku \$38.36 Obrambni Zvezi.

Obrambna Zveza je prejela: Izkaz v Gl. Sv. (letnik VI.) v št. 23, \$78.15; v št. 25, \$54.80; v št. 26, \$20.25; v št. 27, \$24.65; v št. 28, \$20.50; v št. 29, \$5.90; v št. 30, \$32.75; v št. 31, \$21.15; v št. 33, \$7.75; v št. 34, \$8.75; v št. 40, \$1.37. Od nekod \$17.43*) Obrambna Zveza prejela skupaj \$293.95.

Skupni prispevki v obrambni sklad od 8. marca do 30. septembra 1907: — Ivan Molek prejel \$247.58. — Začasni odbor prejel \$177.40. — Obrambna Zveza prejela \$293.95. — Skupaj \$718.93.

Izkaz izplačil in stroškov.

Odvetnikom se je izplačalo: L. Saltielu v zadevi Kaker 9. aprila t. l. \$50; istemu odvetniku 25. aprila t. l. \$25. W. Kleinu v zadevi Konda 26. aprila t. l. \$100. L. Saltielu v zadevi Kaker 7. maja t. l. \$100. Wm. Kleinu v zadevi Konda 24. maja t. l. \$50. L. Sal-

*) Pisno, v katerem je bila poslana svota \$17.43 za obrambni sklad, se je izgubilo in tako odbor Obrambne Zveze še danes ne ve, od kod je došla omenjena svota. Denar je sicer v blagajni, toda ker se ni vedelo za ime pošiljatelja, ni bila ta svota do zdaj izkazana. Somišljenik, ki je poslal omenjeni denar, je tem potom naprošen, da se oglasi.

tielu v zadevi Kaker 6. junija t. l. \$75. J. F. Geetingu v zadevi Konda 7. jun. t. l. \$100. L. Saltielu v zadevi Kaker 8. jul. t. l. \$55. J. F. Geetingu v zadevi Konda 17. avg. t. l. \$25. — Skupaj \$580.00.

Razni drugi stroški: — U. S. District Clerku za poravnavo denarne kazni, naložene Frank Petriču vsled motenja mira v sodni dvorani za časa Kakerjeve obravnave 13. jun. t. l. \$25. Ivan Kakerju 1. jun. t. l. (za domače potrebe) \$20. Fr. Klobučarju za zamudo časa in povrnitev stroškov ob času obravnave v Jolietu \$25. V podporo Mrs. Jospini Kaker ob času zapora g. Iv. Kakerja \$30. V podporo Mrs. Mariji Konda ob času zapora g. Martin Konde \$15. Tiskovine (cirkularji, Nabiralni listi in "Prošnje") \$5.50. Vožnja M. Konde iz Chicago v Milwaukee in obratno iz Milwaukee nazaj v Chicago na agitatoričnem potu za obrambni sklad \$4. Za menjanje čekov 26c.

Skupaj \$124.76
Skupni stroški in izplačila 704.76

Prispevki \$718.93
Izplačila in stroški 704.76

Preostanek v blagajni \$14.17
Chicago, Ill., dne 14. oktobra 1907.

Joe Verščaj, predsednik.
Ivan Molek, tajnik.
Frank Mladič, blagajnik.

Pripomba. — Cenjeni sodrugi carovalci naj nam oprostijo, da se je predloženi račun zapoznil. Iziti bi moral takoj po dokončanih obravnava, kakor je bilo obljubljeno, toda vsled preoblega posla, katerega so imeli odborniki S. S. O. Z., zadnja dva meseca z drugimi košljivimi stvarmi, se je zavlekel do danes.

Obenem naznanjamo somišljenikom, da se je z dnem 14. oktobra t. l. Slov. Svobodomiselnna Obrambna Zveza razpustila. Preostanek v znesku \$14.17 se je dolečil po previdnosti in potrebi porabiti v kako dobrodelno svoto.

Listnica upravnistva.

Opozarjamo opetovano svoje cenjene naročnike, ki se preselijo, da nam poleg novega naslova naznanijo tudi stari naslov, kar jih ne stane mnogo truda, nam se pa dolgotrajno zamudno iskanje prihrani.

Pozor gostilničarji!

Ne plačujte za vino in viski previsokih cen, ker se dobi to cenejši! Jaz, Vaš rojak, Vam jamčim, da prodajam boljše, koristnejše in cenejše kakor vsak drugi. Proti direktnemu naročilu in takojšnemu plačilu izdaten popust, ker si stem prihranim čas, vozne in druge velike stroške.

Prodajam starokrajski brinjevec, priznano zdravilo za vse trebušne in ledvične bolezni.

"High Life Bitters" ali grenčec je najkoristnejša pijača, kar jih je v Ameriki, ki prepreda vse želodčne nepravilnosti in čisti zlasti kri, ohranjuje zdravje in daje telesu moč.

Prodajam tudi "Old Country Trester" ali tropinovec, kuhan iz pristnih in čistih tropin, — nadalje: zdravilno grenko vino, slivovič, konjak, Old Tom, Gin, Imperial, Dry Gin, Bonded Rye, pristna kalifornijska in druge vrste vina, kakor: Riesling itd., — sploh vse pijače, ki jih mora imeti na razpolago vsak dober gostilničar.

Objednem izdelujem najboljše avstrijske viržinske po \$24 tisoč komadov in razne druge smodke od \$24 do \$80 tisoč. — To vse "Union Made".

A. Horvat,

Cigar Mfg. & Wholesale Liquor Dealer,

600 N. Chicago st., Joliet, Ill.

Brez Zdravja - ni Sreče.

The Collins New York Medical Institute.

V tem mnogo let obstoječem zdravniškem zavodu je na čelu zdravnik "Specialist", kateri ima veliko izkušnjo v zdravljenju vsakovrstnih bolezni. A v svoji mnogoletni zdravniški praksi, posvetil je največjo važnost zdravljenju. Akutnih kroničnih in zastarelih bolezni **MOŽKIH ŽENSKIH IN OTROČJIH.**

Iz vseh krajev širne Amerike se mu zahvaljujejo ozdravljeni bolniki za popolno ozdravljenje bolezni z mnogobrojnimi pismenimi zahvalami.

Radi tega pozivlja, da se obrnejo na njega **Vsi, kateri so bolni slabi in nemočni in katere drugi niso mogli ozdraviti.** Kakor hitro Vašo bolezen natanko pripozna — takoj se Vam v obširnem pismu v materinem jeziku naznami celokupno stanje Vaše bolezni — kakor tudi navodilo, kako se imate ravnati in zdraviti, da čim prej popolnoma ozdravite, — ako je potrebno — pošle Vam tudi potrebna zdravila in sredstva s točnim navodilom, kako se morajo rabiti.

V dokaz njegove spretnosti nekoliko pismenih zahval in slik od ozdravljenih bolnikov.

Ozdravljen od mnogoletnega reumatizma, bolečin v kosteh in živčnih boleznih.

Mike Novak
1235 Mohlen Ave. Pueblo, Colo.

Slavni Medical Institute!

Stem pismom se Vam zahvalujem, ker ste ozdravili moje dete težke notranje bolezni oteli mu življenje pomočjo Vaših dobrih zdravil. — Bil som pri mnogih zdravnikih in vsaki mi je rekel, da moje dete ne more ozdraviti. Srčno se Vam toraj zahvalujem in dovolim da se to natisne v časopise, da vidijo rojaki, da ste Vi edini zdravnik, kateri v resnici za more pomagati.

Toliko na znanje našim rojakom v Ameriki. — Bilež im se do groba Vam hvaležni **Sam Antulčić**
1950 Washington Ave. Columbus O.

Jaz se Vam lepo zahvalujem, ker ste me ozdravili, da sedaj popolnoma dobro blišim, kakor da ne bi bil nikdar gluhi.

Priporočam Vas vsem rojakom širne Amerike kot najboljšega zdravnika ter Vas pozdravljam **Peter Šikanjije**
Box 285 Trilountain, Mich.

Vam naznanim, da sem popolnoma ozdravila po Vaših Zdravilih da ne čutim nikake bolečine več, za kar se Vam srčno zahvalujem. Če bodem še kedaj bolana, se bodem že vedela kam obrniti in tudi drugim Vas priporočam. — Vas pozdravljam Vaša, do groba Vam hvaležna **Maria Meglič**,
1168 Western Ave. Chicago Ills.

Ozdravljen boleznii na očeh, glavobola in lumenja v oseh.

John Polanc,
Box 157 Rock Springs, Wyo.

Rojaki Slovenci! ako se v katerem koli slučaju obrnete na naš zavod — tedaj želimo, da nam točno opišete Vašo bolezen, koliko ste stari? Koliko časa traja bolezen? in vse druge podrobnosti javite. Vsa pisma naslavlajte naravnost na:

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 W. 34th St.,

Dr. R. Mielke, Medical Director.

New York, N. Y.

Ako osebno pridete, javite se v ofisu našega zdravniškega zavoda, — ordinirajočemu zdravniškemu direktorju vsaki dan od 10 ure do poludne do 5 ure popoldne. Ob nedeljih in paznikih od 10 dopoldne do 1 popoldne.

Slovenem in bratom Hrvatom v Chicagi naznanjam, da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in tako svojim cc. gostom pripravil najboljše zabavišče.

Vsem bratskim društvam priporočam tudi moje dvorane za društvene seje, svatbe, zabavne večere itd. — veliko dvorano pa za narodne in ljudske veselice.

Cc. gostom so vedno na razpolago najboljše pijače, unijske smodke in prost prigrizek.

Potujoči rojaki vedno dobro došli! Priporočam se vsem v obilen poset.

Frank Mladič,

587 S. Centre Ave.

Chicago, Ill.

Nikak mazač!

Dunajski zdravnik. Hitro in gotovo ozdravljenje

vsakovrstnih bolezni, in to trajno, ne samo za nekaj časa Zdravim temeljito razne tajne moške bolezni, zastrupljenje itd. Mnoge ljudij pribuja k meni, ki so izgubili svoje zdravje v raznih tukajšnjih klinikah in lekarnah in iskali pomoči pri takozvanih "profesorjih" zdravilstva, kateri se pa na zdravljenje bore malo razumejo.

Obračajte se na zdravnike, ki v svoji stroki res kaj razumejo.

Šolal sem se na dunajski visoki šoli, ki je eno najglasovitejših vseučilišč. Obsežno zdravniško znanje, ki sem si ga pridobil na te šoli, kakor tudi 15 letna praksa usposabljata me, da zastavim pot vsaki bolezni.

Jaz Vam pismeno jamčim, da Vas ozdravim temeljito in trajno.

Cene niske, vračunana so pri tem tudi zdravila.

Zdravniški svet zastoj.

Ordiniram od 8 ure zjutraj do 8 ure zvečer. V nedeljah od 9-12. ure dop.

DUNAJSKI SPECIALIST

Dr. WEINTRAUB

112 Clark in Washington ulica
CHICAGO, ILL.

Provelovalni zdravnik zavoda

Central Medical Institute.

PRIJETNO ZIMSKO IN POMLADANSKO vožnjo v Italijo in druge kraje ob adrijskem morju - sin preskrbi stara izkušena

CUNARD LINE

PREVAŽA LJUDI IN BLAGO ČEZ OCEAN GIBELALTAR, GENOVA, NAEPEL ITD.

LEPI, VELIKI IN NOVI PARNIKI NA DVA VIJAKA
"CARPATHIA" 13,600 ton.
"SLAVONIA" 10,600 ton.
"PANNONIA" 10,000 ton.
"ULTONIA" 10,400 ton.

Iz New Yorka odplujejo NARAVNOST V ITALIJO.

Obrnite se do naših zastopnikov kateri Vam dajo potrebna navoda la o cenah in času kodaj parniki odplujejo.

F. G. WHITING, ravnatelj.
67 Dearborn Str. CHICAGO

NAJEMNIK & VANA, IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.
82-84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Emil Bachman,

580 S. Centre Ave., Chicago.

Izdeluje društvene znake, gumbe, zastave in drugo potrebsčine.

TELEFON CALUMET 1678

Najfinejše fotografije izdeluje vendar-le samo

P. Schneider

FOTOGRAF

2222 State St., Chicago.

Cene zmerne — postrežba hitra.

ATLAS BREWING CO.

sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvažajo pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Severova družinska zdravila pronasejo po-
moč zoper vse bolezni, onim, ki jih rabijo.

“Materina zaloga zdravil.”

Vsaka varčna gospodinja ima zalogo zdravil vedno pri roki, to so pa taka zdravila, ki so v rabi že leta. V tisočerihih takih zalogah zaseda častuo meslo tudi Severovo Olje sv. Gotharda, ker se je v resnici izkazalo kot uspešno zdravilo zoper razne bolezni. Je zdravilo za več bolezni kože in človeških udov.

Severovo OLJE SV. GOTHARDA

se lahko dene na rane ter se riblje v iste. Ako se rabi po navodilih, odstrani vnetje; zdravi pretege rane, odgrnine in oteklina zdravi tudi zadržanje krvi, kožne bolezni ter okrepča otrpele členke; ozdravi tudi revmatične bolezni. Sukno namočeno v Severovo Olje sv. Gotharda se ovije okolu vratu in ozdravi kar čez noč nered v vratu. Nobena hiša bi ga na smela posresati.

Cena steklenice 50c.

Neredno bitje srca

povroči neredno rabljenje čaja, kave, opojnih pijač in druge nezmernosti v jedi in pijači. To je dobro obvarovanje pred nevarnostjo. Zdravilo, ki okrepča srce in spravi v pravi red je

Severova Srčna Tonika

Cena \$1.00

Pomankanje spanja

in oslabeleost se lako ozdravi po rabljenju zdravila in to je

Severovo Nervotno

ki je najzauslivejša do danes svetu znana za živce. Daje čist glas, dobro spanje in na ravno krepča živce. Je predučezno okrepčilo telesa in daje veselje do življenja.

Prodaja se v vseh lekarnah. Zdravniški nasvet pošljemo na zahtevo vsakemu zastoj

Ali ste propadli in pobiti?

Dostikrase čuje pripovedovati “ta ali oni je propadel, ali da slabo izgleda” take besede povejo nekaj o človeku. Kakor teča na uri se človeška energija izrabljuje, takrat je čas da se začne rabiti

Severovo Življenski Balzam

Tako izvrstna Tonika je to, da ponovi in okrepča moč ter uredi celi sestav, tudi okrepča zdravje.

Cena 75c

Ne obujte!

Jetika ni več dandanes neozdravljiva bolezen. Pravilna hrana, sveži zrati in rabljenje

Severovega Balzama za Pljuca

zdravi vse ako se niso preveč zastarane pljučne bolezni. Gamo je treba, da se začno zdraviti dokler še ni prepozno.

RAZNO.

Po starokrajškem časopisju pomenjamo, da družba sv. Mohorja, ta stara pomenjavnica slovenskega naroda, nazaduje v številu svojih članov. V slovenskih deželah je letos odpadlo 3066 starih udov. Med ameriškimi Slovenci je pa družba pridobila 257 novih članov. Zavedni rojaki v starem kraju lahko rečejo, da z mnogobrojnimi izseljenci se v Ameriko seli tudi — neumnost.

Klerikalni “Slovenec” (Ljubljana) z veseljem poroča, da je neki dr. Alois Schmoeger sestavil za duhovnike prepotrebno knjigo v nemškem jeziku. “Was soll der Klerus uiber Wertpapiere, Sparkassen, Banken und Boerse wissen?” (Kaj mora duhoven znati o vrednostnih papirjih, hranilnicah, bankah in borzah?) V resnici potrebna knjiga za farje! Farški prefriganeci dobro vedo, da postranski business je ravno tako dober — če nese! — kakor pa business z mašami, krsti in kožjo (neumno!) besedo. Upamo, da farji dobijo kmalu tudi knjigo — važno in prepotrebno knjigo! — o babištvo ali porodničarstvu.

Obpravna proti senatorju Borahu se je končala, kakor je pričakoval Borah sam. Porota ga je enoglasno oprostila. Borah — zvezni senator, odvetnik, kapitalist in odprt sovražnik delavskih organizacij, ni kradel zveznih zemljišč, temveč umorjeni Steuenerberg je bil tat. Borah in vsa njegova banda so zvrgli vso krivdo glede goljufije s zemljišči na mrtvega Steuenerberga. Z mrlji se pa ne more pravdati, mrlji ne “kikajo” niti ne priznavajo krivde, radi tega je tudi cela zadeva o ukradenih zemljišči — vržena v koš. Borah je nedolžen, Steuenerberg kriv; Borah še živi — in imenitno živi! — tam v Boise, Idaho, a Steuenerberg je v — grobu. Vivat justitia!

Druga rusko-japonska vojna! General Linjevič, šefkomandant sibirskih čet, poroča generalnemu štabu v Petrogradu, da Japonci delajo priprave v Mandžuriji za drugo vojno proti Rusiji. Japonci uvažajo velike množine streliva in kupujejo posestva v bližini strateških mest in trdnjav, zlasti v bližini Vladivostoka in Blagoveščenska. Po sibirskih mestih mrgoli vsepolno japonskih ogleduhov. Linjevič svari, da naj bodo v Petrogradu oprezni, kajti japonsko gibanje v Mandžuriji je podobno istemu pred štirimi leti, ko so Japonci začeli s prvo vojno.

Ne samo na Brezjah in v Kankakeeju, temveč tudi v slavni višični Chicagi imamo — čudeže. Ni dolgo tega, kar so delave pri kopanju kanala na južnozahodni strani mesta, našli v zemlji zarjavel kovinski križec. Ta križec ali križ je prišel v roke nekim brumnim dušam, ki so hlastnile po njem, kakor gladna koza po prgišču soli, in razvpile “resnico”, da je bil ta križ lastnina dveh misijonarjev, katera sta kot prva dva bela človeka stopila na tla, kjer je danes mesto Chicago. Ker se pa nikomur ne ljubi pečati s to malenkostjo, velja “resnica” o tem križu le za naše katoličane. — Vse kaj družega kot ta križ je pa duhovitost profesorja dr. Olaf A. Toffteen z Western Theological Seminary, ki je pred par dnevi izdal knjigo “Ancient Chronology”, s katero hoče zafrekavati stvarno a neljubo kritiko o bibliji. Velenčeni (!) profesor pravi, da so dogodbe v starem testamentu svetega pisma popolnoma resnične (!) in podpira to svojo trditve z raznimi prazgodovinskimi izkopinami v Palestini, Egiptu in v sosednjih maloazijskih in afriških krajih. Da ustvari svojeju duhovitemu delu pristno lice, dodal je dr. Toffteen raznim svetopisemskim dogodkom tudi letnico. Po njegovem mnenju je bil ve-

soljni potop l. 3327 pr. K. Abraham (kateremu je krvoločni bog ukazal zaklati lastnega sina) je bil rojen l. 2164 in umrl 1990 pr. K. Jozef je bil rojen v Egipt l. 1901 pr. K. itd. Kaj bo rekel “sveti” oče v Rimu, ko bo zvedel, da se je dr. Toffteen brez njegovega dovoljenja predzrnil brskati po “svetem” pismu.

Francoski domobranski poročnik Duville mora na odredbo vojnega ministra Pikvarta pred vojno sodišče. Pregrešil se je s tem, da se je kot pristaš antimilitaristične propagande ustavljal vzeti v roke francoski prapor. Oh, strašen zločin!

V Moersu ob Reni (Nemčija) so imeli poljski rudarji shod, ki ga je policija razgnala. Rudarji so se temu zoperstavili ter napadli policaje. Vnel se je boj, v katerem sta bila dva rudarja ubita, dva policaja pa nevarno ranjena.

Dva milijona oseb je umrlo za lakoto v osrednjem Kitaju od 1. januarja do julija tekočega leta.

Vandalizem v nemških kolonijah v Afriki.

V Berlinu se te dni vrši pred sodiščem glavna razprava proti bivšemu kolonijalnemu gubernatorju Schmidt, kateri je obdolžen strašnih zločinov, izvršenih nad afriškimi domačini. Nad rezultati te razprave se mora danes zgražati vsak kulturni človek, a nemška diplomacija je zadobila s to razpravo tako klofuto, da jo bode težko prebolela. Nemčija je vrgla že milijone v žrelo kolonijalne politike, dasi so ravno socialdemokratski zastopniki v državnem zboru protestirali proti načinu te politike. Pod krinko civilizacije so namestniki nemške vlade v Afriki padli uprav pod nivo vsacega divjaka-domačina in v imenu “civilizacije” trpinčili uboge zamorske rodove, da groza. Nabolj jasno govori o tem razpravo proti guvernerju Schmidt. Ta “kulturonosec” je v Atakpame, kjer je imel svoj sedež, počenjal reči, katerih je bil svoječasno zmožen le kak pri-smuknjeni rimski imperator. Tako npr. je Schmidt izdal ukaz, da se v njegovem stanovanju zbero 14letne deklice, kar jih je v mestu (črne domačinke seveda) in pred njim plešejo. Po plesu je guverner in njegova banda deklice zlorabila. Proti temu zverinskemu činu se je pritožilo več mater nesrečnih deklet, toda Schmidt jih kaznoval s zaporom. Vzdignili so se očetje in zahtevali odškodnino za zlorabljene hčere, toda “kulturonosec” Schmidt jih je kot upornike postavil pred svoje sodišče, katero je izreklo smrtno obsodbo; 40 domačinov je bilo ustrljenih; njih vodja je bil vržen pa v temnico in tam na najgrozovitejši način mučen do smrti. Dalje je Schmidt obdolžen, da je — da odgovarja dostojanstvu enega afriškega “vladarja” — imel harem. In v tem haremu je imel same mlade deklice v starosti od 12 do 14 let. Pri sodniški razpravi je Schmidt vse obdolžitve priznal. Najlepše je pa pri tem, da so v te afere zapleteni tudi — katoliški misijonarji. Neki “oče” Erasmio je prodal vse cerkvene reči, samo da je mogel ugoditi svojim najnižjim instinktom.

Tako torej s pomočjo popov “civilizujejo” nemški birokratje afriške divjake. Delavsko in kmetosko ljudstvo v Nemčiji pa tako “civilizacije” podpira s svojimi krvavo prisluzenimi novci.

IŠČE SE PEVOVODJA za prijazni kraj Mineral, Kans. Tozadevne ponudbe in informacije naj blagovoliijo poslati na podpisane-ga.

Frauk Zaman,
Box 412, West Mineral, Kans.

ROJAKI, NAROČUJTE SI
“GLAS SVOBODE”

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Poštnim potom lahko vlagate denar.

Da zamoremo vslužiti tudi zunanjim vlagateljem uvedli smo da vloge sprejemamo poštnim potom. Vi lahko denar na vsaki pošti za nas vložite s pripombo naslova. Vloge sprejemamo od \$1.00 naprej.

Pišite po navodila na

SOUTH CHICAGO SAVINGS BANK

278—92nd Street

Chicago, Ill.

MOČNO BLAGO.

Najbrže, da ste videli že kako oznanilo in si predstavlja, kako po ceni se blago dobi. Ali se spominjate, kako slabo blago ste dobili in si sami sebi rekli: “Nikoli več tam ničesar ne kupim”. Večina nas ima tako skušnjo, in če je vi niste imeli, štejte se srečnim. Mnogokrat vidite take predmete oznamovane in tako lepo popisane, da se vam priljubijo in si jih hočete nabaviti. Grete in si jih ogledate in najdete, da niso niti polovice one vrednosti ali kakovosti kakor opisano. To je glavni vzrok, da mi ne navajamo naših cen po oglasih. Nekateri prodajalci trde, da cena tega ali onega predmeta je za polovico znižana. Mi tega ne storimo, kajti vsakdo vé, da nekaj dobička moramo imeti, ker sicer ne bi mogli eksistirati. Naša trgovina obstoji vže 15 do 20 let in to dokazuje, da zadovoljimo ljudstvo. Pridite k nam in si ogledajte blago in ceno. V zalogi imamo najlepšo vrsto oblek, slamičnikov, klobukov, letne spodnje obleke itd.

Pridite in ogledajte si naše vzorce za možke obleke.

J. J. DVORAK & Co.
UNION CLOTHIERS AND TAILORS.
598-600 BLUE ISLAND AVE.

Pozor rojaki!!!

Potujočim rojakom po Zdr. državah, onim v Chicagi in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourejenim “saloonu” vedno sveže najfinejše pijače — “atlas beer” in vsakovrstna vina. Unijske smodke na razpolago. Vsace-mu v zabavo služi dobro urejeno keglijšče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.

Za obilen obisk se vljudno priporoča:

MOHOR MLADIC

617 S. Centre Ave. blizo 19
allice CHICAGO, ILL.

Vreme o Božiču

naj bo že kakoršna hoče, zeblo te ne bode, ako si omisliš dobro zimsko obleko ali površnik, katero ti naredi hitro in po ceni

Victor Volk & Co.

izkušen krojač

838 1st St., La Salle, Ill.

VESTI IZ STARE DOMOVINE IN iz jugoslovanskih pokrajin.

Mežnar — ubijalec. 30. septembra, so pripeljali orožniki v zapor v Mokronog ubijaleca Pungercarja, ki je dan poprej ubil svojega soseda. Udaril ga je z vozno ročico tako hudo po glavi, da je mož še tisto noč umrl. Ubijalec je mežnar iz Gabrijel pri Tržišču, ki je vedno opravljal mežnarska cerkvena opravila in je bil navdušen klerikalec.

S procesijo ni hotel iti v Terzu v Furlaniji 20letni Edvard Rihar, ki jo je gledal odkrit. Ko je šel mimo šmartenski duhovnik, ga je ozmerjal v oslom, ker ni hotel v vrste. Neki drug udeležnik procesije ga je tako udaril na vrat, da je skoro padel. Stvar je nanzanjena sodišču. Kaj se vse stori za božjo čast!

Moderno poročno naznanilo. V časopisu "Rus" je bilo nedavno čitati sledeče naznanilo: Za družbo! Vsem sorodnikom in znanec naznanjamo s tem, da sva se podpisana zedinila, brez cerkvene obreda in brez civilnega zakona postati mož in žena. Prezela sva medsebojne obveznosti, ki so v kulturnih deželah spojene z rodbinskim življenjem. V slučaju, da kateri izmed naju prekri medsebojne obveznosti, podvrževa se razsodišču, ki si ga sama izvoliva. Marija Grigorjevna, Oguš. Aleksander Aleksandrovič Nestor.

Redar — tat. V Zagrebu je bil 27. septembra obsojen v triletno ječo 32 let stari redar Anton Matešič, ker je v svoji službi par mesecev po noči vlamjal v mesnico Fr. Bastijančiča in čevljarja Baiča ter kraedel razno blago.

13letni deček morilec. Piše se: Dne 26. sept. se je zgodila velika resarčca v vasi Boričevce, občina Vrbovec, 13-letni deček Tomo Jakubič se je igral s štiriletno deklico Marijo Čegec. Med igranjem je skočil Tomo v sobo in donesl samokres, kterega je poskušal. Nesreča je hotela, da se je samokres sprožil in da je kroglja zadela deklico v prsi. Stihriši so jo dali prenesti v zagrebsko bolnico, kjer je ob eni popoldne umrla.

Korejska ustaja.

Potniki iz Vzhodne Azije poročajo o veliki ustaji na Koreji proti Japoncem. V celi državi vlada popolna anarchija. Po mnogih okrajih se vrši guerilla-vojska, ki se vedno bolj množi. Le glavno mesto Seoul je mirno. Zato so pa tembolj krvavi notranji boji. Japonci požigajo v pobunjenih pokrajinah vasi, japonski trgovci pa draže žito.

Čudna pota uradniške modrosti.

Predsednik nekoga francoskega departementa je naročil svojemu sekejskemu načelniku, da mu je vsakega prvega v mesecu vzdignil pri blagajni plačo 3000 frankov ter mu jih poslal. Enkrat pa je sekejski načelnik izročil ta posel svojemu podrejenu uradniku. Uradnik pa denarja ni izročil, temuč ga je takoj prvo noč zaigral. Predsednik je zahteval od načelnika denar, češ, naj se pri podrejenem uradniku odškoduje kakor hče, njemu (predsedniku) je le on (načelnik) odgovoren. In načelniku ni drugega preostalo, kakor izplačati 3000 frankov iz svojih prihrankov. Toda, kaj mislite, kaj se je zgodilo nepoštenemu poduradniku? Dobil je službeni ukaz, da si mora vsak mesec toliko in toliko dati odtegniti od plače, a da se je moglo to storiti uspešno, so mu — plačo zvišali.

Lahak zaslužek.

O praznovanju med nemškimi

boljšimi krogi priča naslednji dogodek, ki se je pripetil v nekem mestu ob Reni. V premožni hiši so obhajali god. Gospodinja pa se je hudo prestrašila, zapazivši pred pričetkom, da onega gosta ni, ter jh sedi pri mizi 13, nesrečno število. Gospodar si ni vedel pomagati drugače, kakor da je poklical v bližini stoječega postreščka ter ga povabil, naj je z njimi juho. Med tem so upali, da pride povabljenec. Toda ni ga bilo. Treba je bilo prinesiti drugo, tretjo jen na mizo, a postrešček si je pridno stregel. Ko je bila pojedina pri koncu, rekel je gospodar postreščku: "No, mož, sedaj pa že lahko greste." Postrešček je vstal ter pomolil desnico: "Petnajst grošev, gospod, ako vam je prav. Čisto po tarifi za dve uri." Nič ni pomagalo ugovarjanje, plačati so mu morali po tarifi.

Delavec je opravičen do vsega produkta, kar ga sara producira.

Čas in denar trositi

po mestu, pri tujeih se okrog ozirati, — to bi bilo pač nespametno, če se Ti ponuja prilika v sosesčini med domačimi, — to moraš sam priznati, — ali ne?

"Kaj pa to?"
Prav nič nenavadnega, in vendar za Tebe dosti važnega — — —
"Kaj neki?"
To-le: V staro domovino se hočeš vrniti, — iz stare domovine nameravaš dobiti brata, sestro, ali nevesto — — —
"Res mislim to storiti!" —
Pridi torej k meni, in dobiš boš parobrodni listek za katerokoli progo in za najnižjo ceno.

In še nekaj! — Ti denar domov pošiljaš?

"Res je tako!"
Pri meni storiš to varno in cenó, — obišči me, in zadovoljen boš z mojo postrežbo.

Ne pozabi, da zavarujem proti ognju in na življenje, in vedi tudi, da prevzamem vsake vrste tožbe, ki jih izdelam za mal denar s kolikor mogoče dobrim uspehom.

Notarjev je dosti, toda v postavah izkušenih malo. Če potrebuješ dobrega notarja, obrni se na-me.

Raztn zemljišč in farm v Michiganu (glej današnji oglas!) imam tudi v državah Alabama in Texas izvrstna zemljišča. Kdor se želi naseliti, naj mi piše.

Obdelane farme po vseh državah in v Kanadi preskrbeti morem vsakemu v bližini njegovega bivališča.

Posredujem pri prodaji in zamenjavi raznovrstnih posestev in in zemljišč.

Lote, nove in stare hiše v vseh delih mesta Chicago preskrbim kupovalcem, — vse to storim točno, pošteno in v popolno zadovoljstvo naročevalcev.

Mnogoletna izkušnja v teh strokah stavita me v prijeten položaj, da zagotavljam slehernemu, ki potrebuje mojega posredovanja v vseh navedenih zadevah, najboljšo postrežbo.

Tudi v sobotah popoldne in v nedeljah predpoludne pisarna odprta.

Na-me se obrniti, pomenja **čas in denar hraniti!**

JOHN J. POLLAK,

B 534 W. 18. Street

Chicago, Ill.

CENIK

knjig, ki se dobivajo v zalogi "Glas Svobode":

Mali vitez I., II. in III. del . 3.50c
Kralj Matjaš 50c
Preko morja . . . . . 40c.
Opatov praporček 35c
Jama nad Dobrušo 20c
Vrtomirov prstan 20c
Deteljica 20c

May Eri 20c
Tiun Ling 20c
Strelec 25c
Fran baron Trenk 20c
Poslednji Mehikanec 25c
Na preriji 25c
Naseljenci 25c
Za kruhom 20c
Koristka . . . . . —40
Gozdovnik . . . . . —50
Beneški trgovec . . . . . —40
Viljem baron Tegetthoff . . . . . —3c
Venec slovanskih povestij,
zvezek IV., VIII. i IX.,
vsak po . . . . . —60c
Za srečo, — povest . . . . . —50c
Amerika . . . . . —20c

Spisi Andrejčetočvega Jožeta, — trije zvezki, vsak zvezek je celoten in sam za-se ter obseza vsak par krajših, mičnih pripovedk; zvezek po . . . . . —20c

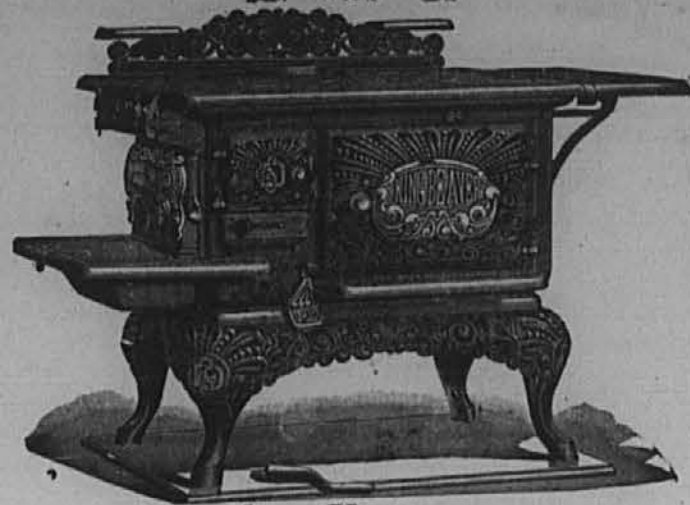
Knjige pošiljamo poštne prosto.

Kdor želi imeti eno tih knjig, naj nam poštним potom pošlje naročnino.

Nota.

Za vsebino oglasov v Gl. Sv. mi odgovorno uredništvo niti upravnništvo.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peč in poštvo pri

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

MED NAMA!

Ako hočeš imeti dobro fotografijo, pridi k meni.

Jaz se bavim s tem poslom že 25 let in moj delokrog se je med tem časom zelo razširil. To pove dovolj. Pridi k meni in bodi prepričan, da ti izdelam po zmerni cene fino sliko v najbolji izdelovalnici fotografij, kar jih je na zapadni strani (West Side) mesta.

Wilke

Izkušen fotograf

391—393 Blue Island Ave. vogal 14. Place. CHICAGO, ILL.

ESTABLISH 1888

PHONE CANAL 287

ZADOVOLJSTVO V ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdrava. Osebe, ki so težko bolne na želodcu ali jetrah, so vedno omerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kojih želodec redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vesele in polne življenja. Vsekako pa ima lahko vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi

Trinerjevo zdravilno grenko vino,

ki pospešuje siast do edi in prebavnost. Ali veste, da pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljena hrana spremeni v telesu v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar na debelo ponarejati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo in namizno vino na svetu.

**Dober tek.
Izborna prebavljanje.
Trdno zdravje.**

**Močni živci.
Močne mišice.
Dolgo življenje.**

To je zdravilo, kakeršnemu ni para na svetu. Ako je rabite, odvzamete mnogo bolezni od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot krepčalo in čistilca krvi, branite bolezni.

POZOR! Kedarkoli rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino kot lek, tedaj ne smete uživati drugih opojnih in slabih pijač.

V LEKARNAH

V DOBRIH GOSTILNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Mi jamčimo za pristnost in polno moč naslednjih specialitet:

Trinerjev brinovec, slivovka, tropinjevec, konjak.